

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ. 410.009.01.2020

Olgiard Geblewicz
Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego

Urząd Marszałkowski
Województwa Zachodniopomorskiego
ul. Korsarzy 34
70-540 Szczecin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/045 – Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi i użytkowymi oraz transgraniczne przemieszczanie odpadów

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, ul. Korsarzy 34, 70-540 Szczecin ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Olgiard Geblewicz, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego ² , od 29 listopada 2010 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Zapewnienie utworzenia i funkcjonowania BDO³ zgodnie z przepisami o odpadach.2. Sprawowanie nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi na rynek krajowy produkty i produkty w opakowaniach oraz nad podmiotami gospodarującymi odpadami użytkowymi i odpadami opakowaniowymi.3. Zapewnienie właściwego odbioru i zagospodarowania wytwarzanych odpadów komunalnych.4. Podejmowanie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie właściwego postępowania z odpadami.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli ⁴ , z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontrolerzy	Radosław Kropiowski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/104/2020 z 22 maja 2020 r. Agata Prochotta-Milek, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/105/2020 z 22 maja 2020 r. Ewelina Czerepska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/178/2020 z 18 listopada 2020 r.

(akta kontroli str. 1-8)

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Marszałek.

³ Baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami; dalej: BDO.

⁴ Tj. do 18 grudnia 2020 r.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Marszałek, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach⁷, zobowiązany był do prowadzenia i aktualizowania BDO. Jednak w ramach BDO w Urzędzie funkcjonował jedynie rejestr podmiotów prowadzących gospodarkę odpadami oraz wprowadzających produkty i produkty w opakowaniach⁸. Stwierdzony stan faktyczny w zakresie funkcjonowania BDO uniemożliwia dokonanie rzetelnej, ogólnej oceny kontrolowanej działalności. Analizowane wpisy do rejestru BDO dokonywane były na podstawie kompletnych wniosków. Marszałek podejmował działania w celu realizacji przez przedsiębiorców obowiązku złożenia wniosku o wpis do tego rejestru.

Nadzór nad podmiotami objętymi przepisami o gospodarowaniu odpadami, nie był sprawowany w sposób zapewniający realizację obowiązków wobec Marszałka przez wszystkie zobowiązane podmioty. Marszałek nie dysponował pełnymi informacjami o liczbie podmiotów pozostających w jego właściwości, w tym o podmiotach zobowiązanych do złożenia wniosku o wpis do rejestru BDO i złożenia sprawozdań wymaganych przepisami: ustawy o odpadach, ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach⁹, ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym¹⁰, ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji¹¹, ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi¹² oraz ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹³. Co powodowało, że Marszałek nie mógł rzetelnie zweryfikować wywiązywania się przedsiębiorców z obowiązków sprawozdawczych. Analizowane sprawozdania z zakresu gospodarki odpadami weryfikowane były przez pracowników Urzędu zgodnie z obowiązującymi przepisami. Dostępne w Urzędzie dane pozwalały na ograniczone określenie liczby przedsiębiorców prowadzących recykling lub inny rodzaj odzysku odpadów opakowaniowych, zobowiązanych do przeprowadzenia rocznych audytów. Także w ograniczonym zakresie prowadzone były przez Marszałka kontrole przedsiębiorców objętych przepisami o gospodarowaniu odpadami poużytkowymi.

Marszałek posiadał niezbędne informacje o stanie gospodarki odpadami komunalnymi wytwarzanymi na terenie województwa zachodniopomorskiego za lata 2016-2018. Brak funkcjonalności sprawozdawczego modułu BDO ograniczył zakres posiadanych informacji za 2019 r. (mimo upływu okresów sprawozdawczych). Marszałek weryfikował otrzymywane sprawozdania za lata 2016-2018 oraz terminowo przekazywał sprawozdania wojewódzkie z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi. Prawidłowo realizowano obowiązki w zakresie publikacji listy instalacji przetwarzających odpady komunalne, natomiast w ograniczonym zakresie prowadzono ich kontrole.

W różnorodnych formach realizowane były działania edukacyjno-informacyjne w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami, w tym odpadami poużytkowymi, opakowaniowymi i komunalnymi. Jednak przyjęty sposób monitorowania efektów ich wykonania nie pozwala na dokonanie oceny wpływu

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 797, ze zm.; dalej: ustawa o odpadach.

⁸ Dalej: rejestr BDO.

⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1850, ze zm.; dalej: ustawa o bateriach i akumulatorach.

¹⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 1893, ze zm.; dalej: ustawa o zużytym sprzęcie.

¹¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 2056; dalej: ustawa o recyklingu pojazdów.

¹² Dz. U. z 2020 r. poz. 1114, ze zm.; dalej: ustawa o opakowaniach.

¹³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1439, ze zm.; dalej: ustawa o utrzymaniu porządku.

zrealizowanych działań na zmiany w gospodarowaniu i postępowaniu z odpadami użytkowymi i odpadami opakowaniowymi.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku upublicznienia wykazu przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu oraz punkty zbierania pojazdów; braku przeprowadzania kontroli podmiotów prowadzących recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych oraz nieaktualnienia wykazów miejsc odbioru oraz podmiotów zbierających zużyte baterie i zużyte akumulatory.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie utworzenia i funkcjonowania BDO zgodnie z przepisami o odpadach

Opis stanu faktycznego

1. Prowadzenie i aktualizowanie BDO.

W Urzędzie za prowadzenie gospodarki odpadami odpowiedzialny był Wydział Ochrony Środowiska¹⁵, w ramach którego powyższe zadania przypisane zostały do Biura Opłat Środowiskowych i Gospodarki Odpadami¹⁶.

(akta kontroli str. 20-29)

Marszałek prowadził i aktualizował BDO w zakresie, o którym mowa w art. 79 ust. 3 ustawy o odpadach. W BDO nie było zgromadzonych danych, wyszczególnionych w przepisach art. 79 ust. 2, 4-7 oraz w art. 80 ust. 3 ustawy o odpadach (w tym informacji o transgranicznym przemieszczaniu odpadów, odpadów komunalnych, odpadów opakowaniowych i odpadów użytkowych). Administratorem BDO, zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy o odpadach był minister właściwy do spraw klimatu.

(akta kontroli str. 1226-1242)

Dyrektor Wydziału oświadczył: „(...) BDO na chwilę obecną pełni funkcję rejestracji podmiotów, wg schematu – wniosek złożony przez podmiot – weryfikacja Urząd – i w zależności od poprawności danych nadawany jest numer BDO lub wniosek cofany jest do korekty.(...). Funkcjonalność systemu, a dalej jego użyteczność pod kątem prac realizowanych przez Urząd Marszałkowski jest zerowa. Z wprowadzonych danych (po stronie backoffice dla UM) nie można wykonać raportów, a danych nie można zapisać do pliku (word, excel, pdf – opieramy się wyłącznie na funkcji Print Scr). Pozostaje wyszukiwanie poszczególnych podmiotów, przy czym nawet wówczas system działa wybiórczo. Po przeniesieniu danych w grudniu 2019 roku, nie ma dostępu do wcześniejszych danych, zatem nie ma wglądu kiedy podmiot faktycznie uzyskał wpis do BDO. Lista nieprawidłowości funkcjonowania sytemu BDO jest długa i sytuacja niestety nie ulega poprawie mimo częstych interwencji w tej sprawie. System BDO w obecnej formie nie może służyć jako baza danych na podstawie której marszałkowie województw mają możliwość przygotowania jakichkolwiek dokumentów strategicznych czy choć udostępnienia informacji o środowisku. Podkreślić należy również, w mojej opinii niedopuszczalny jest sposób logowania się do modułu sprawozdawczego, w którym to urzędnicy mogą zweryfikować złożone sprawozdania przez podmioty korzystające ze środowiska.

¹⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁵ Dalej: Wydział. Wydziałem kierował Dyrektor.

¹⁶ Dalej: Biuro. Za działalność Biura odpowiadał Kierownik.

Konieczne jest użycie prywatnego profilu zaufanego, czyli np. zalogowania się do banku, celem wykonywania swoich obowiązków służbowych (...).

(akta kontroli str. 1243-1247)

Decyzje administracyjne w zakresie gospodarki odpadami wydane przez inne organy administracji publicznej przesłane w formie papierowej gromadzone były w segregatorach i wprowadzane do Wojewódzkiego Systemu Odpadowego¹⁷.

(akta kontroli str. 1376)

Kierownik Biura oświadczyła, że nie ma możliwości wygenerowania z BDO danych ile z przekazanych decyzji znajduje się w BDO, a ile zostało zarejestrowane w Urzędzie w innej formie. W WSO dla wprowadzenia nowej decyzji filtr pn. „Organ wydający (rodzaj organu) nie wyszukuje po nazwie Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. Marszałek wydał w latach 2016-2020 (do 30 czerwca) pozwolenia zintegrowane dla 36 podmiotów, a starostowie wydali decyzje na rzecz 629 podmiotów.

(akta kontroli str. 66,1329-1363, 1377)

Według stanu na 30 czerwca 2020 r. czterech pracowników Wydziału zajmowało się BDO i na podstawie otrzymanych pisemnych upoważnień czterech przetwarzało dane osobowe¹⁸. Wydział prowadził i aktualizował rejestr przedsiębiorców zgodnie z przepisami ustawy o odpadach.

(akta kontroli str. 531, 1226-1242)

W sprawie adekwatności liczby pracowników do wykonywanych zadań Dyrektor Wydziału wyjaśnił: Liczba pracowników wskazana w zestawieniu nr 2 w zakresie odpadów użytkowych jest wystarczająca. Realizacja zadań ustawowych w zwykłym trybie pracy wykonywana jest terminowo. Zmienna liczba pracowników zajmujących się wpisywaniem wniosków do bazy BDO wynika z częstej zmiany przepisów prawa w zakresie funkcjonowania bazy BDO. W momencie zmiany ustawy lub też interpretacji ministra właściwego ds. spraw środowiska zmianie ulegał też zakres podmiotów zobowiązanych do uzyskania wpisu do rejestru BDO. Z tego powodu były okresy kiedy do Wydziału Ochrony Środowiska wpływały setki wniosków o wpis do rejestru BDO. W tym czasie, aby zrealizować zadania ustawowe konieczne było przesunięcie części pracowników do zadań związanych z wpisywaniem wniosków do BDO. Pracownicy, którym zostały powierzone dodatkowe zadania w zakresie wpisu wniosków do BDO zajmują się gospodarką odpadami oraz rozliczaniem opłat za korzystanie ze środowiska.

(akta kontroli str. 2194)

Na przykładzie 10 wybranych wniosków o wpis do rejestru BDO ustalono, że czas oczekiwania na wpis wynosił od dwóch do 27 dni.

(akta kontroli str. 529)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: (...) *nie ma możliwości wygenerowania z BDO wykazu wniosków o wpis do BDO oraz wykazu wniosków o zmianę wpisu do BDO za poszczególne lata okresu 2017-2020, uszeregowanych od najkrócej do najdłużej rozpatrywanego wniosku, z podziałem na wnioski złożone w formie papierowej oraz wnioski złożone w formie elektronicznej.*

(akta kontroli str. 529, 1403)

¹⁷ Dalej: WSO.

¹⁸ Na 25 stycznia 2018 r., tj. uruchomienie BDO, ośmiu pracowników, na koniec lat 2018-2019 odpowiednio: sześciu i 11.

Kierownik Biura oświadczyła¹⁹: *sposób rejestracji korespondencji w Urzędzie uznaje każdy wchodzący dokument związany z BDO za wniosek BDO. Dlatego też nie jest możliwe podanie dokładnej ilości wniosków, które wpłynęły bez zaangażowania dwóch pracowników na okres ok. 2 miesięcy w ręczne sprawdzanie każdego wchodzącego dokumentu związanego z BDO. Dodatkowo część wpisów zostało dokonanych z urzędu na podstawie decyzji, a bez wpływu wniosku. Jesteśmy w stanie podać ilość wniosków, które wpłynęły od 24 stycznia 2018 r. do 13 grudnia 2019 r.: ok. 6 250 wniosków i tyle wpisów dokonano. Od 16 grudnia 2019 r. do 26 czerwca 2020 r. wpłynęło do Urzędu ok. 16 500 wniosków z czego nadano ok. 15 962 numerów, pozostałe wnioski są w trakcie weryfikacji. Jediną przyczyną odmowy wpisu jest data złożenia wniosku przez podmiot. Wiele podmiotów wysłało wnioski papierowo po 1 stycznia 2020 r. Marszałek zgodnie z art. 53 ust. 2 oraz art. 84 ustawy o odpadach musi odmówić wpisu takiemu przedsiębiorcy, ponieważ od 1 stycznia 2020 r. podmioty są zobowiązane do składania wniosków przez system BDO. Przedsiębiorcy, którzy złożyli takie wnioski zostali poinformowani w formie pisemnej o konieczności złożenia wniosku w formie elektronicznej²⁰.*

(akta kontroli str. 1377)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *W zakresie braku funkcjonalności systemu BDO administrator systemu był informowany już po udostępnieniu modułu w grudniu 2019 r. podczas spotkania z wykonawcą systemu.*

(akta kontroli str. 2189)

W sprawie realizacji wymogu określonego w przepisie art. 53 ust. 1 ustawy o odpadach, zgodnie z którym marszałek województwa dokonuje wpisu do rejestru na wniosek podmiotu, po stwierdzeniu, że wniosek o wpis do rejestru nie zawiera braków formalnych, niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku, Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Brak możliwości wygenerowania danych w formie raportu jest jednym z wielu ułomności systemu BDO. Natomiast nie ma to wpływu na kwestię rozpatrywania wniosków w ustawowym terminie, w zakresie pojedynczego wniosku. Na wnioskach papierowych widniała data nadania w placówce pocztowej oraz data wpływu do urzędu. W zakresie wniosków elektronicznych widoczna jest data złożenia wniosku. System nie przewiduje możliwości wygenerowania raportu. Weryfikacja tego czy wniosek został wprowadzony w ustawowym terminie może się odbyć tylko i wyłącznie poprzez analizę każdego złożonego wniosku pojedynczo.*

(akta kontroli str. 2189)

Ze złożonych wyjaśnień oraz przekazanych w toku kontroli danych wynika, że pełne sprawdzenie realizacji przez Marszałka wykonania obowiązku określonego w ww. przepisie art. 53 ust. 1 ustawy o odpadach, wymagałoby przeanalizowania, procedury rozpatrywania, co najmniej 22 tys. wniosków o wpis do BDO.

Na stronach internetowych Urzędu zamieszczono wzory formularzy wniosków o wpis lub o wykreślenie z rejestru podmiotów.

(akta kontroli str. 1306-1324, 1378)

Na przykładzie pięciu wybranych wpisów do rejestru ustalono, że zawarto w nich wszystkie informacje wymagane w ustawie o odpadach.

(akta kontroli str. 530)

Kierownik Biura oświadczyła: *Przedsiębiorcy składający wnioski o wpis do BDO często wpisują błędne dane oraz tak samo często nie podają numeru telefonu lub*

¹⁹ 4 września 2020 r.

²⁰ Według stanu na 26 listopada 2020 r. wszystkie wnioski zostały wprowadzone.

adresu mailowego, co sprawia, że kontakt w przypadku błędu we wniosku jest utrudniony. To sprawia, że proces weryfikacji wniosków z błędami przedłuża całą procedurę. Według art. 53 ust. 1 marszałek dokonuje wpisu do rejestru na wniosek podmiotu, po stwierdzeniu, że wniosek o wpis do rejestru nie zawiera braków formalnych, niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku. W przypadku utrudnionego kontaktu z przedsiębiorcami proces ten może przedłużyć się do kilku miesięcy. Dopiero po uzupełnieniu braków formalnych przez podmiot marszałek ma 30 dni na wpis.

(akta kontroli str. 1377)

2. Weryfikowanie informacji gromadzonych w BDO.

W BDO gromadzone były informacje określone w przepisie art. 79 ust. 3 ustawy o odpadach. Po upływie terminu utworzenia BDO (24 stycznia 2018 r.) Wydział korzystał z WSO oraz następujących systemów informatycznych:

a) SOZAT. System funkcjonował od 2010 r. Umożliwiał weryfikację opłat środowiskowych i zarządzanie środkami finansowymi pochodzącymi z tych opłat. Był on wykorzystywany m.in. do: gromadzenia i weryfikowania przesyłanych przez podmioty korzystające ze środowiska wykazów opłatowych dotyczących korzystania ze środowiska (powietrze, woda, ścieki, odpady); uzyskiwania aktualnych informacji o wydawanych aktach prawnych z zakresu ochrony środowiska i ich zawartości; tworzenia raportów z bazy danych wg wybranych kryteriów (do udzielania informacji o środowisku oraz przygotowywania zestawień statystycznych dla różnych instytucji); uzyskiwania informacji o wydanych interpretacjach dotyczących przepisów z zakresu ochrony środowiska.

b) BDOŚ. System funkcjonował od 2017 r. Służył do gromadzenia i przetwarzania danych środowiskowych w zakresie sprawozdawczości odpadowej. Umożliwiał obsługę sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi sporządzanych przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast, na podstawie których, Marszałek przygotowuje roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie województwa zachodniopomorskiego. System służył do gromadzenia i przetwarzania danych zgodnie z ustawą o utrzymaniu porządku, w tym danych z rocznych sprawozdań (ze 114 gmin) z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Wprowadzanie danych do systemu mogło być dokonywane przez przedstawicieli wszystkich urzędów miast i gmin województwa. System umożliwiał śledzenie i monitoring procesu sprawozdawczości, m.in. za pomocą automatycznego nadawania statusu prac nad sprawozdaniem wraz ze śledzeniem terminów ustawowych oraz posiadał zabezpieczenie przed wysłaniem kilku sprawozdań dotyczących tego samego obowiązku przez ten sam organ sprawozdawczy oraz informował użytkownika w Urzędzie o sprawozdaniu złożonym przez gminę. System umożliwiał generowanie raportów statystyczno-analitycznych, na potrzeby wewnętrzne wynikające z obowiązku realizacji wojewódzkich planów gospodarki odpadami i sprawozdawczości wewnętrznej (kontrola, raportowanie do zarządu województwa, sejmiku, śledzenia realizacji zadań i osiągania założonych celów w dokumentach typu program ochrony środowiska, plan gospodarki odpadami), w szczególności z podziałem na regiony określone w planie gospodarki odpadami albo w podziale terytorialnym (gminnym).

(akta kontroli str. 35-38)

Województwo Zachodniopomorskie 30 listopada 2016 r. podpisało umowę nr WOŚ/20/2016, z firmą A. S.A., której przedmiotem było m.in.: 1) rozbudowa systemu SOZAT polegająca na dostarczeniu modułów przeznaczonych do obsługi merytorycznej i księgowej w zakresie weryfikacji opłaty produktowej i kampanii

edukacyjnych za odzysk i recykling pojazdów wycofanych z eksploatacji i wydawania decyzji oraz modułów przeznaczonych do obsługi merytorycznej i księgowej w zakresie weryfikacji opłaty produktowej za odzysk i recykling pojazdów wycofanych z eksploatacji i wydawania decyzji w ww. zakresie; 2) zakup licencji oprogramowania do gromadzenia i przetwarzania danych środowiskowych w zakresie sprawozdawczości odpadowej zgodnie z ustawą o utrzymaniu porządku (BDOŚ). Usługi serwisu i nadzoru autorskiego świadczone były od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2019 r. Wartość umowy wynosiła 829 850 zł brutto. Zakup usług był dofinansowany z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie (umowa dotacji z 29 sierpnia 2016 r.).

Województwo Zachodniopomorskie 5 listopada 2019 r. podpisało umowę nr WOŚ/18/2019 z A. S.A. z siedzibą w Opolu, której przedmiotem było m.in.: 1) rozszerzenie funkcjonalności wykorzystywanych w Urzędzie systemów informatycznych SOZAT i BDOŚ poprzez dostarczenie modułów, wraz z nieograniczonymi czasowo, niewyłącznymi licencjami, przeznaczonych do obsługi merytorycznej i księgowej realizacji obowiązków wynikających z art. 57 ust. 1 ustawy o odpadach, art. 79 ustawy o opakowaniach, związanych z rozliczaniem opłat rejestrowych do BDO oraz art. 30 ustawy o recyklingu pojazdów; świadczenie usług serwisu i nadzoru autorskiego nad prawidłowością funkcjonowania oprogramowania opłatowo-księgowego SOZAT i BDOŚ wraz z usługą asysty technicznej. Usługi serwisu i nadzoru autorskiego miały być świadczone od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2022 r. za kwotę 979 935 zł brutto (sfinansowane ze środków własnych Urzędu).

(akta kontroli str. 38-39)

W Wydziale nie zostały określone pisemne metodyki lub procedury weryfikacji sprawozdań z zakresu gospodarki odpadami oraz gromadzonych informacji w BDO, WSO oraz innych systemów informatycznych. Kierownik Biura oświadczyła, że analiza i weryfikacja informacji i dokumentów prowadzona była w oparciu o wymagania ustawowe.

(akta kontroli str. 66, 1403)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: Zgodnie z obowiązującymi przepisami przedsiębiorcy składają sprawozdania na określonych (...) wzorach formularzy. Wymogi obligatoryjnie wskazują, co poszczególne formularze mają zawierać. Zatem weryfikacja i analiza tych dokumentów jest prowadzona w oparciu o wymagania ustawowe. (...). Nie mamy obowiązku prawnego, który wskazuje na konieczność opracowania takich procedur (...). Weryfikacja sprawozdań opiera się na ustawie i wymogach ustawowych w tym zakresie.

(akta kontroli str. 1403)

W uzupełnieniu wyjaśnień Dyrektor Wydziału stwierdził: *Analiza i weryfikacja informacji i dokumentów jest prowadzona w oparciu o wymagania ustawowe. Jeśli sprawa tego wymaga podmiot jest proszony o przedstawienie dodatkowych dokumentów pozwalających na wyjaśnienie sprawy. Ponadto zgodnie z regulacjami ustawowymi jeśli w trakcie weryfikacji sprawozdania są wątpliwości ze strony urzędu podmiot jest wzywany do złożenia korekty. Dlatego też w zależności od sytuacji podmiot jest wzywany do przedłożenia dodatkowych dokumentów.*

(akta kontroli str. 2183)

3. Identyfikowanie podmiotów, które nie złożyły wniosków o wpis do rejestru podmiotów.

Marszałek nie identyfikował podmiotów, które nie wykonały obowiązku złożenia wniosku o wpis do rejestru podmiotów lub prowadziły działalność bez wymaganego

wpisu do rejestru. Kierownik Biura oświadczyła m.in: *Marszałek zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy o odpadach, wpisuje podmioty z urzędu na podstawie decyzji własnych oraz otrzymanych na podstawie art. 80 ust. 4 ustawy. Zgodnie z art. 50 ustawy o odpadach, Marszałek wpisuje również podmioty na ich wniossek. Tak więc Marszałek nie ustala podmiotów gospodarujących odpadami, które nie złożyły wniosku. Do takich celów są powołane inne instytucje np. WIOŚ. Pracownicy Urzędu kontaktowali się np. z firmami transportowymi, których decyzje na transport odpadów były zamieszczone w WSO i informowali o konieczności wpisu, jednak robili to ze względu na fakt, aby przedsiębiorcy, niemający w tym zakresie wiedzy, nie byli narażeni na konsekwencje prawne, a nie z powodu obowiązku ustawowego.*

(akta kontroli str. 1378)

W zakresie przedłożenia dokumentacji o współpracy z innymi organami w zakresie ustalenia podmiotów zobowiązanych do wpisu do BDO Kierownik Biura oświadczyła: *W ramach bieżącej pracy w zakresie kontroli przedsiębiorców prowadzona jest współpraca z organami mającymi stosowne uprawnienia w tym zakresie.*

(akta kontroli str. 1378-1379)

W zakresie przedłożenia dokumentacji wskazującej, w jaki sposób ustalono podmioty zobowiązane do wpisu do rejestru BDO, szczególnie podmioty zobowiązane do złożenia wniosku o wpis do tego rejestru oraz wykazu działań podejmowanych przez Marszałka wobec podmiotów, które nie złożyły wniosku o wpis, Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Urząd Marszałkowski nie jest zobowiązany do określania/ustalania podmiotów, które powinny mieć wpis do rejestru BDO. Wpis odbywa się na wniosek złożony przez Stronę. W przypadku wpisu z urzędu o którym mowa w art. 49 ust. 2 pkt 4 ustawy o odpadach wpisywane są podmioty które uzyskały decyzję administracyjną z zakresu gospodarki odpadami, którą wydaje marszałek województwa lub inny uprawniony organ, który po wydaniu decyzji przesyła ją do marszałka województwa. Zgodnie z obowiązującym prawem marszałek województwa nie ma obowiązku podejmowania działań w zakresie podmiotów, które nie złożyły wniosku o wpis do BDO. Inicjatorem wpisu na wniosek jest strona zainteresowana posiadaniem konta w BDO.*

(akta kontroli str. 1406-1407)

4. Monitorowanie ilości wytwarzanych odpadów.

Wydział nie udokumentował czynności prowadzonego monitoringu dostępnych baz danych, w tym WSO. Jego wyniki, zgodnie z oświadczeniem Kierownika Biura, były ujmowane w wojewódzkich planach gospodarki odpadami oraz w sprawozdaniu z realizacji planu za lata 2014-2016 (w dokumentach tych, jako źródło informacji wskazywano m.in. WSO). Wydział nie sporządzał odrębnych „analiz stanu gospodarki odpadami”. W opracowanych wojewódzkich planach gospodarki odpadami ujmowano analizy stanu gospodarki odpadami oraz problemy związane z możliwością zagospodarowania poszczególnych rodzajów odpadów (bez odpadów przywożonych na terytorium kraju).

(akta kontroli str. 40, 67)

W sprawie podmiotów sporządzających ww. plany Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Wojewódzkie plany gospodarki odpadami, wraz z aktualizacjami obowiązującymi w latach 2016-2020 w trosce o budżet województwa były sporządzane wyłącznie przez pracowników Wydziału (...).*

(akta kontroli str. 2183)

W latach 2016-2018 na terenie województwa zachodniopomorskiego wytworzono²¹ m.in.: 58 252,0432 Mg odpadu o kodzie 15 01 02 (opakowania z tworzyw sztucznych); 27 185,2900 Mg odpadu 15 01 03 (opakowania z drewna); 360 156,6670 Mg odpadu 19 12 10 (odpady palne); 1 536 821,8660 Mg odpadu 19 12 12 (inne odpady w tym zmieszane substancje i przedmioty z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11).

W sprawie identyfikacji problemów związanych z zagospodarowaniem odpadów Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Problemy związane z możliwością zagospodarowania poszczególnych rodzajów odpadów, np. paliw alternatywnych (19 12 10) czy pozostałości po mechanicznej obróbce w MBP (19 12 12), czy stabilizatorem, który nie spełniał wymagań kryterialnych do składowania z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi identyfikowano na podstawie: 1. analizy sprawozdań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi sporządzanych przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast, 2. analizy zbiorczych zestawień danych sporządzanych przez zarządzających instalacjami RIPOK²², 3. zgłaszanych problemów, przez samorządy podczas spotkań z przedstawicielami gmin z terenu województwa zachodniopomorskiego dotyczącego sprawozdawczości z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi organizowanych przez UM WZ (odbyły się 3 spotkania w latach 2016-2020), 4. wnioski z kontroli instalacji RIPOK i zgłaszane problemy przez zarządzających instalacjami (wiele podmiotów zarządzających instalacjami, jest również podmiotami odbierającymi odpady komunalne) podczas przeprowadzanych czynności kontrolnych, 5. zgłaszane problemy przez podmioty prowadzące instalacje RIPO w trakcie indywidualnych spotkań i konsultacji np. przy dostosowaniu pozwoleń w związku ze zmianami przepisów.*

(akta kontroli str. 2183)

Urząd na podstawie danych z WSO dysponował informacjami o masie odpadów poddanych w poszczególnych instalacjach procesom odzysku z wyszczególnieniem rodzaju procesu i masy odpadów odzyskanych w instalacjach oraz poza instalacjami; masy odpadów unieszkodliwionych w instalacjach oraz odpadów zebranych.

Odnośnie różnicy między ilością wytworzonych odpadów a zagospodarowanych odpadów, np. odpadu o kodzie 15 01 03 (opakowania z drewna) wytworzono w latach 2016-2018 łącznie 27 185,2900 Mg a zagospodarowano 129 995,8020 Mg Kierownik Biura oświadczyła: *(...) tych danych nie można zestawiać, ponieważ to nie są dane, między którymi zachodzi korelacja proporcjonalności, tzn. przetworzone nie są równe ilości wytworzonych, dlaczego tak się dzieje: 1. Odpady wytworzone – to masa odpadów wytworzonych w danym roku w województwie. 2. Odpady wytworzone nie muszą być zagospodarowane na terenie województwa, odpady wytworzone nie muszą być zagospodarowane w roku wytworzenia, odpady wytworzone na terenie innego województwa mogą być zagospodarowane w naszym. (...).*

(akta kontroli str. 1435-1501¹)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Na poziomie województwa nie ma korelacji pomiędzy masą odpadów wytworzonych i przetworzonych (raportowanych w ramach ustawy o odpadach) a masą odpadów wykazaną w DPO/DPR. Zatem zestawianie tych danych pozbawione jest zasadności. Wynika to z faktu, iż: w zbiorczym zestawieniu danych o odpadach w dziale odpady wytworzone, raportują się wszyscy przedsiębiorcy z terenu województwa zachodniopomorskiego prowadzący ewidencję odpadów. W zbiorczym zestawieniu danych o odpadach w dziale odpady*

²¹ Dane z Wojewódzkiego Systemu Odpadowego wygenerowane na 24 września 2020 r.

²² Tj.: Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych.

przetworzone, raportują wszyscy przedsiębiorcy posiadający decyzję na przetwarzanie odpadów w instalacjach z obszaru województwa. Przy czym nie wszystkie odpady przetwarzane muszą być wytworzone na terenie województwa zachodniopomorskiego. Dokumenty DPO/DPR wystawiane są na wniosek podmiotów zainteresowanych – zatem nie cała masa odpadów przetworzonych przez recyklera musi być uwzględniona w wystawianych przez niego dokumentach. Przy czym nie wszystkie odpady przetwarzane muszą być wytworzone na terenie województwa zachodniopomorskiego.

(akta kontroli str. 2184)

Według danych z systemu SOZAT²³, przedsiębiorcy wytworzyli w latach 2016-2018 m.in. 685 473,80 Mg opakowań z tworzyw sztucznych jednorazowych i 4 470,60 Mg wielokrotnego użytku oraz 534 881,07 Mg opakowań z papieru i tektury, a do odzysku przekazano 73 339,34 Mg odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych i 407 421,54 Mg odpadów opakowaniowych z papieru i tektury.

(akta kontroli str. 1905-1965)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Analizując ustawę dotyczącą opakowań należy w pierwszej kolejności rozróżnić przedsiębiorców podlegających pod jej zapisy, w tym miejscu można wyróżnić m.in.: Wytwórcę opakowań – zatem przedsiębiorcę, który produkuje opakowania (kartony, palety, folię etc.) i odsprzedaje je kolejnym przedsiębiorcom w celu dalszego wykorzystania. Przedsiębiorcę, który przywozi z zagranicy (z terenu Unii Europejskiej, spoza UE) opakowania (puste). Przedsiębiorcę, który wywozi za granicę (na teren Unii Europejskiej, poza UE) opakowania (z towarem lub puste). Przedsiębiorcę, który wprowadza na rynek krajowy produkty w opakowaniach (ma obowiązek zapewnić odzysk/recykling, ponieść koszty opłaty produktowej, prowadzić kampanie edukacyjne). Wszyscy ww. przedsiębiorcy są zobowiązani prowadzić ewidencję we właściwym dla siebie zakresie oraz sporządzać sprawozdawczość do Urzędu Marszałkowskiego. Przy tym część przedsiębiorców może swoje obowiązki w całości lub w wybranym zakresie przekazać organizacji odzysku opakowań. Przedsiębiorcy wprowadzający na rynek produkty w opakowaniach mają obowiązek zapewnić odzysk/recykling w poziomach określonych przez ustawodawcę. Jeśli nie zrealizuje tego obowiązku – ponosi koszty opłaty produktowej. Dlatego w sprawozdaniu wykazuje m.in. masę opakowań wprowadzonych na rynek z produktem oraz masę odpadów opakowaniowych przekazanych do recyklingu dla których ma np. DPO/DPR. W sprawozdaniu tym nie ma zatem pozycji „odpady opakowaniowe nie poddane odzyskowi”. W ramach sprawozdawczości składanej przez przedsiębiorców do Urzędu Marszałkowskiego, Wydział dysponuje następującymi danymi dotyczącymi masy opakowań/ odpadów opakowaniowych: z ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi nt.: opakowań wytworzonych (pustych), opakowań przywiezionych z zagranicy (pustych), opakowań i opakowań z produktami wywiezionymi za granicę, opakowań wprowadzonych na rynek z produktem, odpadów opakowaniowych poddanych odzyskowi/recyklingowi (w ramach uzyskania poziomów odzysku/recyklingu – dla których zostały wystawione dokumenty DPO/DPR lub EDPO/EDPR). Z ustawy o odpadach nt.: wytworzonych odpadów opakowaniowych (dla których prowadzona jest ewidencja odpadów – przez wytwórców, z podgrupy 1501), przetworzonych odpadach opakowaniowych (przedsiębiorcy posiadający decyzję na przetwarzanie odpadów). Powyższe dane wynikają z różnych podstaw prawnych, dotyczą różnych obowiązków, zatem na poziomie województwa nie ma pomiędzy nimi korelacji.*

(akta kontroli str. 2189-2191)

²³ Na 14 października 2020 r.

Ze złożonych wyjaśnień wynika, że Urząd nie dysponował pełnymi informacjami o sposobie zagospodarowania wszystkich wytworzonych opakowań z tworzyw sztucznych, które po wykorzystaniu stają się odpadem.

W sprawie przedłożenia dokumentacji wskazującej na sposób monitorowania w Urzędzie składania wniosków o zmianę pozwolenia zintegrowanego i podejmowanych działań, Kierownik Biura oświadczyła: *zmiany pozwolenia zintegrowanego dokonuje się na wniosek. To podmiot prowadzący określoną instalację (bez ingerencji urzędu) w przypadku konieczności wprowadzenia zmian w instalacji występuje z wnioskiem o zmianę pozwolenia zintegrowanego. Wnioski po wpłynięciu do Wydziału dekretowane są przez bezpośrednich przełożonych na odpowiednich pracowników merytorycznych zajmujących się przedmiotową tematyką, między którymi uprzednio rozdzielono wszystkie funkcjonujące na terenie województwa instalacje posiadające pozwolenia zintegrowane. Rozwiązanie to sprawia, że złożony wniosek trafia do specjalisty prowadzącego daną instalację i posiadającego największą wiedzę merytoryczną w zakresie jej specyfiki i funkcjonowania. Organ właściwy do wydania pozwolenia dokonuje analizy warunków udzielonego pozwolenia zintegrowanego. W przypadku gdy ww. analiza wykazała konieczność zmiany warunków pozwolenia zintegrowanego, prowadzący instalację wzywany jest do złożenia wniosku o zmianę pozwolenia. Pracownik merytoryczny zajmujący się tematyką pozwoleń zintegrowanych na koniec każdego roku kalendarzowego opracowuje plan okresowych analiz pozwoleń zintegrowanych, które należy wykonać w roku przyszłym. Analizy wynikające z konkluzji BAT prowadzone są na bieżąco w miarę ukazywania się w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej decyzji wykonawczych Komisji (UE) ustanawiających konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do poszczególnych branż zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE. W przypadku gdy ww. analizy wykazały konieczność zmiany warunków pozwolenia zintegrowanego, prowadzący instalację wzywany jest do złożenia wniosku o zmianę pozwolenia. Pracownik merytoryczny pilnuje terminu złożenia wniosku określonego w ww. wezwaniu a w przypadku jego naruszenia wszczyna procedurę cofnięcia lub ograniczenia bez odszkodowania pozwolenia.*

(akta kontroli str. 40)

Od 1 września 2019 r. weszła w życie²⁴ ustawa z dnia 19 lipca 2019 roku o *zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw*²⁵ nowelizująca art. 10 i 14 ustawy o odpadach (zmieniony przez art. 8 pkt 2 i 3 lit. a i lit. b ww. ustawy).

W związku z powyższym prowadzący instalację, który posiadał pozwolenie zintegrowane uwzględniające zbieranie odpadów lub przetwarzanie odpadów, był obowiązany, w terminie do dnia 5 marca 2020 r., złożyć wniosek o zmianę tego pozwolenia, w celu dostosowania go do przepisów zmienionych niniejszą ustawą.

Na terenie województwa zachodniopomorskiego funkcjonowało 67 instalacji (należących do 30 prowadzących), dla których należało przedłożyć wnioski o dostosowanie zapisów pozwoleń zintegrowanych do zmian w przepisach dotyczących gospodarki odpadami wprowadzonych ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw²⁶. Wniosków nie przedłożyło pięciu prowadzących instalację (sześć instalacji). Wnioski zostały

²⁴ w zakresie części przepisów; cała ustawa weszła w życie z dniem 6 września 2019 r.

²⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1579, ze zm.

²⁶ Dz. U. poz. 1592, ze zm.

złożone przez 25 prowadzących instalację (61 instalacji). Po 5 marca 2020 r. żaden podmiot nie prowadził działalności bez wymaganego pozwolenia zintegrowanego.

(akta kontroli str. 2003)

Kierownik w Wydziale oświadczył: *Z informacji posiadanych przez Urząd wynika, iż tylko jeden prowadzący instalację zaprzestał działalności określonej w pozwoleniu zintegrowanym. Pozostałe podmioty nadal eksploatują instalacje zgodnie z posiadanymi pozwoleniami zintegrowanymi, gdyż przetwarzanie odpadów nie było głównym celem prowadzenia tych instalacji (wykorzystywano odpady zamiast produktów w procesie produkcyjnym) – wygaśnięcie warunków prowadzenia przetwarzania odpadów w tych pozwoleniach nie wpływa na możliwość funkcjonowania tych instalacji.*

(akta kontroli str. 2004)

Na terenie województwa przed 5 marca 2020 r. działalność w zakresie gospodarki odpadami prowadziło 820 podmiotów na podstawie decyzji starostów i 180 podmiotów na podstawie decyzji Marszałka.

(akta kontroli str. 1379)

Wydział sporządzał analizy wykazujące konieczność zmiany warunków pozwolenia zintegrowanego, sporządzał plany okresowych analiz pozwoleń zintegrowanych, wysłał łącznie 29 wezwań do złożenia wniosku o zmianę pozwolenia zintegrowanego; po analizach wynikających z konkluzji BAT skierowano w latach 2016-2020 łącznie 104 wezwania do złożenia wniosku o zmianę pozwoleń zintegrowanych.

(akta kontroli str. 1414, 1416-1434)

5. Monitoring celów i kierunków działań dotyczących odpadów określonych w Wojewódzkim Planie Gospodarowania Odpadami.

W okresie objętym kontrolą obowiązywały następujące plany/aktualizacje planów gospodarki odpadami dla województwa zachodniopomorskiego, tj.: 1) Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2023 obowiązywał do 27 grudnia 2016 r.²⁷ (zmieniany 14 razy²⁸); 2) Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028²⁹ (zmieniany dwukrotnie do zakończenia czynności kontrolnych³⁰); Plan

²⁷ Dokument został przyjęty uchwałą Nr XVI/218/12 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2023; dalej: Plan 2012-2017. Równocześnie została przyjęta uchwała Nr XVII/219/12 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 czerwca 2012 r. w sprawie wykonania Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2023 (Dz. Urz. Woj. Zach. poz. 1873).

²⁸ Z tego ostatnia zmiana została przyjęta po 1 stycznia 2016 r.

²⁹ Dokument został przyjęty uchwałą Nr XVIII/321/16 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 27 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028. Równocześnie została przyjęta uchwała XVIII/322/16 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 27 grudnia 2016 r. w sprawie wykonania Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2017 r. poz. 445); dalej: Plan 2016-2022.

³⁰ Uchwała Nr XXIV/393/17 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 6 czerwca 2017 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVIII/322/16 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 27 grudnia 2016 r. w sprawie wykonania Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2017 r. poz. 2615), uchwała weszła w życie 28 czerwca 2017 r.; uchwała Nr XXXII/508/18 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVIII/322/16 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 27 grudnia 2016 r. w sprawie wykonania Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego

Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2032³¹.

W Planie 2016-2020 określono cztery cele główne: 1) utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB; 2) zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska; 3) zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów; 4) wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.

W zakresie odpadów komunalnych, w tym odpadów żywności i innych odpadów ulegających biodegradacji w Planie 2016-2020 określono 11 celów, w tym: 1) zmniejszenie ilości powstających odpadów w tym ograniczenie marnotrawienia żywności oraz prowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia; 2) zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji; 3) doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami: a) osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych w wysokości minimum 50% ich masy do 2020 r.; b) do 2020 r. udział masy termicznie przekształcanych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych w stosunku do wytworzonych odpadów komunalnych nie może przekraczać 30%; c) do 2025 r. recyklingowi powinno być poddawane 60% odpadów komunalnych; d) do 2030 r. recyklingowi powinno być poddawane 65% odpadów komunalnych; e) redukcja składowania odpadów komunalnych do maksymalnie 10% do 2030 r.; 4) zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie).

W zakresie odpadów opakowaniowych przyjęto pięć celów, tj.: 1) zapewnienie odpowiedniej jakości odpadów opakowaniowych zbieranych selektywnie w gospodarstwach domowych; 2) utrzymanie poziomów odzysku i recyklingu, co najmniej na poziomie określonym w załączniku nr 1 do ustawy o odpadach; 3) osiągnięcie i utrzymanie, co najmniej poziomów odzysku i recyklingu w poszczególnych latach dla opakowań wielomateriałowych oraz po środkach ochrony roślin zawartych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie minimalnych rocznych poziomów odzysku i recyklingu dla opakowań wielomateriałowych oraz dla opakowań po środkach niebezpiecznych w poszczególnych latach, poniżej których nie mogą zostać określone poziomy w porozumieniu zawierającym z marszałkiem województwa³²; 4) wyeliminowanie stosowania nieuczciwych praktyk w zakresie wystawiania dokumentów potwierdzających przetworzenie odpadów opakowaniowych; 5) zwiększenie świadomości użytkowników i sprzedawców środków zawierających substancje niebezpieczne, w tym środki ochrony roślin odnośnie prawidłowego postępowania z opakowaniami po tych produktach.

na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028 (Dz. Urz. Woj. Zach. poz. 2832), uchwała weszła w życie 29 czerwca 2018 r.

³¹ Uchwała Nr XX/240/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 22 października 2020 r. w sprawie uchwalenia aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa zachodniopomorskiego na lata 2020-2026 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2027-2032; dalej: Plan 2020-2026.

³² Dz.U. poz. 618, uchylone z dniem 1 stycznia 2019 r.

W Planie 2016-2020 określono także metody zapobiegania powstawania odpadów, tj.: *Stosowanie działań na rzecz zapobiegania powstawania odpadów komunalnych, w tym odpadów żywności i innych odpadów ulegających biodegradacji, w szczególności przez: powtórne użycie, w przypadku odpadów komunalnych innych niż odpady żywności i odpady ulegające biodegradacji; ilościowe unikanie wytwarzania odpadów; tworzenie punktów ponownego użycia umożliwiających wymianę rzeczy używanych, między innymi przy PSZOK. Punkty takie powinny dawać możliwość pozostawienia sprawnych, a już niepotrzebnych, na przykład urządzeń domowych i pobrania innych użytecznych rzeczy; tworzenie punktów napraw rzeczy oraz produktów, które właściciele chcieliby w dalszym ciągu użytkować, lub przekazać po naprawie zainteresowanym; organizowanie giełd wymiany różnych rzeczy, w tym w szczególności urządzeń domowych, ubrań i obuwia; tworzenie banków żywności gromadzących i dystrybuujących dla osób potrzebujących żywność o krótkim czasie pozostającym do upływu terminu ich przydatności do spożycia, wykorzystywanie odpadów żywności niezdatnej dla ludzi do innych celów; edukację w zakresie zasad zapobiegania powstawaniu odpadów komunalnych, w tym odpadów żywności i innych odpadów ulegających biodegradacji. Stosowane dotychczas metody są niewystarczające oraz stwierdzono: Obecnie podejmowane działania ograniczają się do działań edukacyjnych. Należy stosować określone w WPGO 2016 metody zapobiegania powstawania odpadów celem uzyskanie oczekiwanych efektów.*

W sprawie podejmowanych w latach 2017-2020 działań (opisanych w ww. planie) w celu zapobiegania powstawaniu odpadów, Dyrektor Wydziału wyjaśnił m.in.: *Działania dotyczące zapobiegania powstawania odpadów nie leżą w kompetencji Marszałka Województwa. Są one przypisane gminom, związkom międzygminnym, przedsiębiorstwom komunalnym, podmiotom wykonującym zlecenia gmin. Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy o odpadach plany gospodarki odpadami są opracowywane dla osiągnięcia celów założonych w polityce ochrony środowiska, oddzielenia tendencji wzrostu ilości wytwarzanych odpadów i ich wpływu na środowisko od tendencji wzrostu gospodarczego kraju, wdrażania hierarchii sposobów postępowania z odpadami oraz zasady samowystarczalności i bliskości, a utworzenia i utrzymania w kraju zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji gospodarowania odpadami, spełniających wymagania ochrony środowiska. Marszałek Województwa opracowując przedmiotowy dokument wskazuje kierunki i cele w oparciu o KPGO opracowane przez Ministra do spraw klimatu.*

(akta kontroli str. 2014-2016)

W sprawie sporządzenia innych dokumentów niż opracowane sprawozdanie z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego za lata 2014-2016³³, takich jak przeglądy i analizy danych wskazujących na stopień osiągnięcia założonych celów w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028³⁴ oraz wskazania źródeł z jakich korzystano przy sporządzaniu tych ocen Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *W związku z wymaganiami ustawowymi na bieżąco sporządzane są przeglądy i analizy danych wskazujących na stopień osiągnięcia założonych celów w WPGO. Są to:*

³³ Będącym załącznikiem do uchwały nr XXVII/428/17 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 30 października 2017 r.

³⁴ Stanowiącym załącznik do uchwały XVIII/321/16 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 27 grudnia 2016 r

- coroczne raporty z bazy WSO – były sporządzane i przedstawiane Ministrowi Środowiska do końca czerwca za poprzedni rok kalendarzowy, (w 2020 r. nie sporządzano raportu za 2019 r. w związku z wejściem w życie systemu BDO),
- coroczne sprawozdania realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi dla ministra właściwego do spraw środowiska w terminie do 15 lipca roku następującego po roku, którego dotyczy, z art. 9s ustawy o utrzymaniu porządku, (w 2020 r. w związku z niesprawnie działającym systemem BDO ustawodawca wyznaczył termin przekazania przez Marszałka Województwa sprawozdania za 2019 r. Ministrowi Klimatu do 31 grudnia 2020 r.),
- w zakresie analiz oraz podsumowań urząd rokrocznie sporządza raporty w zakresie zużytych baterii i akumulatorów, odpadów opakowaniowych i użytkowych oraz zrealizowanych kontroli. Ponadto Urząd przygotowuje WPGO oraz Sprawozdanie z realizacji WPGO. Każdorazowo przygotowanie ww. dokumentów jest poprzedzone weryfikacją danych z województwa oraz analizą sytuacji w omawianym zakresie.

Wskaźnikiem osiągniętych celów założonych w WPGO były także zmiany uchwały z wykonania planu gospodarki odpadami. Każda ze zmian tej uchwały wskazywała na realizację zaplanowanego działania polegającego na oddaniu do użytkowania nowej instalacji lub instalacji po modernizacji służącej do zagospodarowania odpadów komunalnych. (...) Uchwała z wykonania planu gospodarki odpadami przestała obowiązywać w związku z wejściem w życie zapisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu porządku oraz niektórych innych ustaw (...), która zmieniła zapisy art. 35 ust. 4 ustawy o odpadach. Usunięto definicję regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Wprowadzono definicję instalacji komunalnej. Wykreślono zapisy w sprawie wykonania planu gospodarki odpadami. Ponadto zarówno podczas tworzenia WPGO i PI przeprowadzana jest ankietyzacja gmin oraz instalacji przetwarzających odpady w celu zebrania jak najbardziej aktualnych danych pochodzących bezpośrednio od uczestników systemu gospodarowania odpadami na terenie województwa. Dokumentacja, na której bazujemy w trakcie prowadzenia analiz z zakresu gospodarki odpadami jest bardzo obszerna. Sam raport z bazy WSO obejmuje każdorazowo około 2 762 strony.

(akta kontroli str. wyjaśnienia 1404-1405)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: Dane dotyczące planowanych instalacji do rozbudowy i modernizacji oraz planowanych nowych instalacji uzyskano w wyniku ankietyzacji gmin oraz podmiotów zarządzających instalacjami. Następnie projekt planu inwestycyjnego został uzgodniony z ministrem właściwym do spraw środowiska. Wnioski z analiz przeprowadzanych przez Wydział znajdują się w WPGO, sprawozdaniach z wykonania WPGO. Dokumenty te są opiniowane lub też przesyłane do ministra właściwego do spraw środowiska. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska na każdym etapie przygotowania dokumentów również może się z nim zapoznać, oraz wypowiedzieć w przedmiotowej sprawie. Wyniki analiz na poziomie Urzędu Marszałkowskiego są wykorzystywane między innymi do tworzenia strategii województwa w zakresie ochrony środowiska oraz polityki ekologicznej. Plan Inwestycyjny jest tworzony przez identyfikację potrzeb inwestycyjnych zgłaszanych przez gminy lub przedsiębiorców. Podkreślić należy, że zgłoszenie do Planu Inwestycyjnego jest dobrowolne. Urząd nie ma narzędzi prawnych aby wymagać od gmin/przedsiębiorców zgłaszania konkretnych inwestycji i nie ma wpływu na to z jakich gmin zgłoszenia do Planu Inwestycyjnego są wnoszone.

(akta kontroli str. 2184)

Z wyjaśnień wynika, że rola Marszałka w zakresie opracowania ww. planów inwestycyjnych ograniczała się głównie do zebrania i usystematyzowania informacji

otrzymanych od gmin i zainteresowanych podmiotów.

W sprawie określenia poziomu wskaźników realizacji celów w ww. Planie i źródeł, na których podstawie będzie dokonywana ocena ich wykonania, Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Poziom wskaźników realizacji celów określono na podstawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2022, dokonano analizy danych statystycznych, także informacji uzyskanych z ankietyzacji lub własnych źródeł oraz zdiagnozowanych przez autorów planu potrzeb monitorowania wyznaczonych celów. Ocena wdrażania założeń i postanowień dokumentu zostanie przeprowadzona w formie sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami obejmującego okres 3 lat sprawozdawczych.*

(akta kontroli str. 1510)

6. Przeprowadzone analizy funkcjonowania rynku odpadów użytkowych, odpadów opakowaniowych i odpadów komunalnych.

W sprawie prowadzenia w Urzędzie w latach 2016-2020 lub zlecenia przeprowadzenia przez podmioty zewnętrzne, analiz funkcjonowania rynku odpadów użytkowych, opakowaniowych oraz odpadów komunalnych oraz źródeł, z jakich korzystano w celu identyfikacji problemów związanych z gospodarką odpadami (zlecenie zadań, organizacja spotkań z przedstawicielami branży odpadowej, udział w konferencjach, seminariach, weryfikacja sprawozdań z zakresu gospodarki odpadami, korzystanie z baz danych, itp.), Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Przy identyfikacji problemów z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi wykorzystano: 1. Analizę sprawozdań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi sporządzanych przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast. 2. Analizę zbiorczych zestawień danych sporządzanych przez zarządzających instalacjami RIPOK. 3. Zgłaszane problemy przez samorządy podczas spotkań z przedstawicielami gmin (...) (odbyły się 3 spotkania w latach 2016-2020). 4. Wnioski z kontroli instalacji RIPOK i zgłaszane problemy przez zarządzających instalacjami (wiele podmiotów zarządzających instalacjami, jest również podmiotami odbierającymi odpady komunalne) podczas przeprowadzanych czynności kontrolnych. 5. Zgłaszane problemy przez podmioty prowadzące instalacje RIPOK w trakcie indywidualnych spotkań i konsultacji np. przy dostosowaniu pozwoleń w związku ze zmianami przepisów. 6. Dane z ankiet wypełnianych przez gminy i zarządzających instalacjami w ramach sporządzanych przez Urząd dokumentów: WPGO i sprawozdania z realizacji WPGO. 7. Raporty z WSO. 8. Dane GUS. W Urzędzie w latach 2016-2020 nie zlecano analizy funkcjonowania rynku odpadów komunalnych.*

(akta kontroli str. 1406)

W sprawie problemów, jakie identyfikowano oraz czy i jakie działania były podejmowane w celu ich eliminacji (np. brak instalacji służących przetworzeniu odpadów, rozwój „szarej strefy”, np. przetwarzanie odpadów poza uprawnionymi instalacjami, prowadzenie ewidencji odpadów niezgodnej ze stanem rzeczywistym), Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Stwierdzone podczas przeprowadzonych kontroli naruszenia wskazane są w protokołach kontroli (...).*

(akta kontroli str. 672-685, 1414)

W rozdziale Planu 2016-2020 „Istniejący system gospodarowania odpadami komunalnymi” określono m.in. *Najważniejsze problemy: niska efektywność selektywnego zbierania odpadów „u źródła”; niewystarczający system selektywnego zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji; duża masa pozostałości po przetworzeniu zmieszanych odpadów komunalnych, kierowana na składowiska odpadów; niska świadomość społeczeństwa w zakresie należytego postępowania z odpadami w wyniku, czego odpady są spalane w paleniskach*

domowych, czy praktyki nielegalnego pozbywania się odpadów komunalnych – dzięki składowiska; niska skuteczność edukacji w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych; zbyt mała liczba stacjonarnych PSZOK, zapewniających przyjmowanie określonych odpadów; klasyfikowanie przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą odpadów, jako odpady komunalne, niebędące tą grupą odpadów; brak badań morfologii odpadów komunalnych na terenie województwa; niedostateczne wykorzystanie przez gminy narzędzi kontrolnych wynikających z przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, m.in. kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych; wytwarzanie, jako produkt końcowy, kompostu nieodpowiadającego wymaganiom (19 05 03) w instalacjach regionalnych do przetwarzania odpadów zielonych i innych odpadów ulegających biodegradacji zbieranych selektywnie (w kompostowniach), gdzie przetwarzane są już tylko selektywnie zebrane odpady zielone i inne bioodpady; niedostatecznie rozwinięty system funkcjonowania banków żywności. Na terenie województwa zachodniopolskiego funkcjonują obecnie dwa banki żywności na terenie Szczecina i w Nowych Bielicach. Bank żywności w Szczecinie w 2015 r. nie prowadził zbiórki żywności a jedynie dystrybucję warzyw i owoców objętych embargiem. Bank żywności w Nowych Bielicach w roku 2015 zebrał 3 103 285 kg żywności.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Marszałek prowadził BDO w zakresie rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach oraz gospodarujących odpadami (art. 79 ust. 3 ustawy o odpadach). Pozostałe elementy BDO określone w ustawie o odpadach (art. 79 ust. 2, 4-7 i art. 80 ust. 3) nie funkcjonowały. Odpowiedzialność za stopień przygotowania systemu BDO do spełniania wymagań ustawowych nie spoczywała na Marszałku, który nie był administratorem systemu. W celu realizacji zadań ustawowych Marszałek wykorzystywał inne systemy informatyczne (funkcjonujące w Urzędzie przed uruchomieniem BDO). Marszałek nie posiadał pełnej informacji o liczbie podmiotów zobowiązanych do złożenia wniosku o wpis do rejestru i nie podejmował działań w celu jej ustalenia. Wykonywał jednak czynności mające na celu zrealizowanie tego obowiązku przez zobowiązanych przedsiębiorców. Marszałek nie dysponował informacjami o terminach rozpatrywania wniosków o wpis do BDO, z podziałem na wnioski złożone w formie papierowej oraz wnioski złożone w formie elektronicznej. Posiadał tylko ogólne informacje o liczbie złożonych wniosków. Badanie 10 wniosków o wpis do BDO wykazało, że zostały one rzetelnie i terminowo sprawdzone. Marszałek opracował projekty planów gospodarki odpadami, w których zidentyfikował problemy związane z funkcjonowaniem rynku odpadów.

OBSZAR

2. Sprawowanie nadzoru nad podmiotami gospodarującymi odpadami użytkowymi i odpadami opakowaniowymi

Opis stanu
faktycznego

1. Zgłaszane Ministrowi Klimatu/Środowiska propozycje, inicjatywy dotyczące zmian legislacyjnych dla poszczególnych odpadów użytkowych.

Marszałek nie zgłaszał propozycji, inicjatyw w zakresie wszczęcia zmian legislacyjnych dotyczących poszczególnych odpadów użytkowych.

Marszałek zgłosił 15 uwag do projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie wzorów sprawozdań o odebranych i zebranych odpadach komunalnych, odebranych nieczystościach ciekłych oraz realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnym, w tym osiem nie zostało uwzględnionych, a dwie uwzględniono w części (stanowisko Ministerstwa Środowiska z 23 marca 2018 r.). Jedną (uwzględnioną) uwagę Marszałek wniósł do projektu rozporządzenia w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych z 10 listopada 2016 r. Do projektu rozporządzenia w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji z 7 czerwca 2017 r. Marszałek zgłosił 16 uwag, w tym sześć przyjęto³⁵. Do projektu ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw z 28 lutego 2019 r. Marszałek wniósł cztery uwagi³⁶, z których uwzględniono jedną (dotyczącą omyłki pisarskiej). Do przekazanego 15 listopada 2019 r.³⁷ projektu rozporządzenia w sprawie warunków uznania odpadów za posiadające właściwości zakaźne oraz sposobu ustalania tych właściwości (termin sformułowania opinii upływał 15 listopada 2019 r.) Marszałek nie wniósł uwag.

(akta kontroli str. 57, 714-1078, 1243-1254)

Marszałek w sierpniu 2020 r. zgłosił uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Klimatu w sprawie obliczania poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami. Wskazał na trudności techniczne i organizacyjne związane z zagospodarowaniem odpadów przez gminy i ryzyko zapłaty przez samorządy wielomilionowych kar za brak osiągniętych poziomów recyklingu odpadów komunalnych. Uwaga nie została uwzględniona. Ministerstwo stwierdziło m.in., że obecnie jest procedowany projekt ustawy, który zakłada możliwość obliczania jeszcze za 2020 r. poziomu recyklingu wg metody stosowanej w 2019 r. i latach wcześniejszych.

(akta kontroli str. 1395-1396, 1406, 1411-1413)

Urząd wystąpił do Ministerstwa Klimatu o rozstrzygnięcie następujących wątpliwości prawnych: *Zgodnie z ustawą o odpadach (...) przedsiębiorcy są zobowiązani złożyć sprawozdania z zakresu gospodarki odpadami wyłącznie za pośrednictwem indywidualnego konta w BDO. Jednakże powyższy zapis wydaje się być w sprzeczności z art. 14 KPA³⁸ jak i ustawą o swobodzie działalności gospodarczej. Wskazać w tym miejscu należy, iż brak podstawy prawnej nakładającej obowiązek posiadania profilu zaufanego dyskwalifikuje konieczność składania sprawozdań wyłącznie drogą elektroniczną za pośrednictwem rejestru BDO. Tym samym mając na względzie ww. przepisy wielu przedsiębiorców korzystając z art. 7a §1 i art. 14 §1 KPA przesyła sprawozdania z zakresu gospodarki odpadami w formie papierowej*

³⁵ Np. uwaga nr 8 dotycząca załącznika nr 2 (wzór nr (3); Uo; str. 6) *Czy masa niesegregowanych odpadów komunalnych odebranych przez gminę/podmiot odbierający odpady komunalne na podstawie umowy z właścicielem nieruchomości (dane podstawiane do licznika) dotyczy roku poprzedzającego dany rok rozliczeniowy czy danego roku rozliczeniowego?* Uwaga została przyjęta. Ministerstwo Środowiska stwierdziło, że przepis zostanie doprecyzowany legislacyjnie, aby nie budził wątpliwości interpretacyjnych.

³⁶ Np. uwaga nr 1 dotycząca art. 1 pkt 3 lit. d) ustawy zmieniającej dotyczącej art. 3 ust. 4 (str. 3). *Artykuł ten wprowadza możliwość dla rady gminy lub związku międzygminnego podjęcia postanowienia o budowie, rozbudowie, modernizacji, utrzymaniu i eksploatacji własnej lub wspólnej z inną gminą instalacji do przetwarzania odpadów powstałych z przetwarzania odpadów komunalnych jeśli na rynku lokalnym brak jest instalacji. W uzasadnieniu uwagi stwierdzono, że analiza gospodarki odpadami opierająca się tylko na danych z lokalnego rynku (gminy) może spowodować znaczny przerost mocy przerobowych. Brak definicji „lokalny rynek”. Uwaga nie została uwzględniona. W uzasadnieniu wskazano, że zniesienie obowiązku regionalizacji przekazywania odpadów komunalnych, uzasadnia wprowadzoną zmianę, daje swobodę gminom w zakresie decydowania o wyborze optymalnego rozwiązania o oparciu o rozeznanie dokonane w rynku najbliższych (lokalnych) instalacji komunalnych. Wprowadzenie takiej definicji mogłoby automatycznie zawęzić rynek instalacji do konkretnego obszaru.*

³⁷ Uwagi przekazano o godzinie 08.06. Termin sformułowania opinii upływał 15 listopada 2019 r.

³⁸ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256, ze zm.)

wyjaśniając przy tym, iż nie mogli złożyć sprawozdania drogą elektroniczną z następujących przyczyn: 1. Brak możliwości zalogowania do rejestru BDO pomimo posiadanego numeru rejestrowego, loginu i hasła. 2. Brak możliwości wygenerowania kodu API – wynika z braku możliwości zalogowania się do systemu BDO. 3. Nie posiadanie profilu zaufanego. Resumując, zwracam się z uprzejmą prośbą o podanie podstawy prawnej, która: A. nakłada na osobę prowadzącą działalność gospodarczą obowiązek posiadania profilu zaufanego. B. daje możliwość organowi, wykluczenia doręczania korespondencji papierowej. Ponadto proszę o wskazanie jak należy postąpić ze sprawozdaniami złożonymi przez przedsiębiorców wyłącznie w formie papierowej ze względu na brak profilu zaufanego/ brak dostępu do komputera.

W odpowiedzi udzielonej przez „Zespół BDO” stwierdzono: *informujemy, iż do składania rocznych sprawozdań o produktach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami z nich powstającymi oraz rocznych sprawozdań o wytworzonych odpadach i o gospodarowaniu odpadami zobowiązane są podmioty, o których mowa w art. 73, art. 74a, i art. 75 ustawy o odpadach. Sprawozdania należy składać elektronicznie zgodnie z ustawą o odpadach. Ministerstwo Klimatu także nie odpowiedziało na powyższe pytanie Urzędu.*

(akta kontroli str. 2151-2156)

W sprawie zgłaszanych przez Urząd właściwym ministrom problemów, opinii lub wniosków na temat systemu gospodarki odpadami poużytkowymi, Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Opinie, własne wnioski są zawarte w uwagach zgłaszanych przy opiniowaniu projektów aktów prawnych, gdzie często przedstawiamy szerszy zakres problemów. Dostajemy do wiadomości uwagi zgłaszane przez inne urzędy marszałkowskie, które w zgłaszanych uwagach poruszają również wiele problemów. Nie ma więc konieczności pisanie kolejnych pism, skoro ministerstwo dostaje wiele informacji o problemach w gospodarce odpadami na etapie opiniowania projektów aktów prawnych.*

(akta kontroli str. 1406)

Marszałek przedstawiał swoje stanowisko odnośnie 16 niżej wymienionych zagadnień: 1. *Poparcie stanowiska Konwentu Marszałków Województw RP w sprawie niezwłocznego uchwalenia Kpgo³⁹.* 2. *Poparcie stanowiska Konwentu Marszałków Województw RP w sprawie przedłużenia terminu składania wniosków do IV naboru dla działania 2.2. Gospodarka odpadami komunalnymi, Infrastruktura i Środowisko.* 3. *Poparcie stanowiska Konwentu Marszałków Województw RP w sprawie przyspieszenia prac związanych z opiniowaniem wojewódzkich planów gospodarki odpadami oraz uzgadnianiem planów inwestycyjnych przez Ministra Środowiska.* 4. *Skierowanie do Ministra Środowiska zapytania na temat możliwości pozytywnego uzgodnienia przez MŚ zapisu w Planie Inwestycyjnym. Ministerstwo nie udzieliło odpowiedzi.* 5. *Poparcie stanowiska Konwentu Marszałków Województw RP w sprawie systemowych rozwiązań związanych z procedurą uchwalania wojewódzkich planów gospodarki odpadami.* 6. *Poparcie stanowiska Konwentu Marszałków Województw RP w sprawie konieczności niezwłocznego podjęcia działań w celu usprawnienia funkcjonowania BDO.* 7. *Poparcie stanowiska Konwentu Marszałków Województw RP w sprawie finansowania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w sferze ochrony środowiska.* 8. *Poparcie stanowiska Konwentu Marszałków Województw RP w sprawie konieczności niezwłocznego podjęcia działań w celu usprawnienia funkcjonowania BDO.*

³⁹ Tj. Krajowy Program Gospodarki Odpadami.

Wskazanie również dodatkowych uwag⁴⁰. 9. Poparcie stanowiska Konwentu Marszałków Województw RP w sprawie finansowania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w sferze ochrony środowiska. 10. Złożenie zapytania do Ministerstwa Klimatu w sprawie przesunięcia terminu sprawozdania z realizacji WPGO. 11. Opinia na temat projektu ustawy z dnia 9 stycznia 2019 zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw. 12. Opinia na temat projektu stanowiska Konwentu Marszałków Województw RP w sprawie konieczności doprecyzowania regulacji prawnych w zakresie funkcjonowania miejsc, do których kierowane są zatrzymane transporty odpadów. 13. I opinia w sprawie zmiany terminów sprawozdań oraz miejsc postojowych ustawa o odpadach. 14. II opinia w sprawie zmiany terminów sprawozdań oraz miejsc postojowych ustawa o odpadach. 15. I opinia w sprawie zmiany terminu wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska. 16. II opinia w sprawie zmiany terminu wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska.

(akta kontroli str. 1079-1225, 1117-1127)

2.2. Liczba podmiotów wprowadzających na rynek produkty i produkty w opakowaniach oraz gospodarującymi odpadami użytkowymi i odpadami opakowaniowymi.

Według stanu na 30 czerwca 2020 r. na terenie województwa funkcjonowało: a) 264 podmiotów wprowadzających sprzęt i autoryzowanych przedstawicieli sprzętu elektrycznego i elektronicznego; jedna organizacja odzysku⁴¹; 95 podmiotów zbierających sprzęt⁴²; 320 wprowadzających pojazdy mechaniczne⁴³; 29 przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu⁴⁴; trzech prowadzących punkty zbierania pojazdów⁴⁵. W latach 2016-2020 (do 30 czerwca) nie działał przedsiębiorca prowadzący strzępiarki. Przepisy ustawy o bateriach i akumulatorach obejmowały na 30 czerwca 2020 r. 374 podmioty wprowadzające baterie i akumulatory⁴⁶ oraz jeden podmiot pośredniczący⁴⁷ (nie funkcjonował żaden zakład przetwarzania zużytych baterii lub akumulatorów⁴⁸). W zakresie zbierających zużyte baterie i akumulatory oraz prowadzących miejsca odbioru, Urząd dysponował

⁴⁰ W tym: uwaga 6. Marszałkowie województw nie mają dostępu do modułu elektronicznej ewidencji odpadów oraz do modułu elektronicznej sprawozdawczości. Od 1 stycznia 2020 r. system BDO zyskał nowe funkcjonalności. Do wcześniej uruchomionego rejestru, dodano kolejne moduły, dotyczące prowadzonej elektronicznej ewidencji odpadów oraz elektronicznej sprawozdawczości realizowanej przez podmioty. W chwili obecnej urzędowi marszałkowskim nie umożliwiono dostępu do mających działać od początku roku nowych funkcjonalności systemu BDO. Ponadto należy zaznaczyć, że system BDO działa poprzez stronę internetową www.bdo.mos.gov.pl. Logowanie do systemu, umożliwiającego firmom składanie wniosków, prowadzenie ewidencji czy też składanie sprawozdań, odbywa się za pośrednictwem strony internetowej: www.rejestr-bdo.mos.gov.pl. Urzędy marszałkowskie działają natomiast na stronie www.um-bdo.mos.gov.pl stanowiącej tzw. backoffice do systemu BDO, która w chwili obecnej umożliwia tylko i wyłącznie dostęp do modułu wniosków o wpis do rejestru BDO, wniosków aktualizacyjnych czy też wniosków o wykreślenie z rejestru BDO. Oraz uwaga 22. Należy zapewnić import danych z wojewódzkiego Systemu Odpadowego (WSO) do BDO; WSO posiada funkcje raportowania decyzji w zakresie gospodarki odpadami, co ma kluczowe znaczenie dla przedsiębiorców chcących uzyskać dane w ramach udostępnienia informacji o środowisku. Obecnie system BDO nie pozwala na uzyskanie istotnych informacji na temat posiadanych decyzji, w szczególności kodów, rodzajów odpadów, limitów itp. Brak możliwości filtrowania i raportowania danych z BDO jest poważną niedogodnością, w szczególności uniemożliwia wykonywanie przez marszałków województw ustawowych obowiązków w zakresie udostępniania informacji o środowisku, a przedsiębiorcom utrudnia realizację ustawowych obowiązków związanych z odpowiedzialnością za zagospodarowanie odpadów.

⁴¹ Urząd nie dysponował danymi w tym zakresie za lata 2016-2019, a danych o podmiotach prowadzących punkty serwisowe i dystrybutorów (nie posiadał także za 2020 r. do 30 czerwca).

⁴² Według stanu na 31 grudnia lat 2016-2019 tych podmiotów funkcjonowało odpowiednio: 106, 95, 93, brak danych w Urzędzie.

⁴³ Za lata 2016-2019 Urząd nie dysponował danymi o liczbie wprowadzających pojazdy.

⁴⁴ Według stanu na koniec grudnia 2016-2019 odpowiednio: 34, 33, 33, 29.

⁴⁵ Według stanu na koniec grudnia 2016-2019 odpowiednio: pięciu, trzech, trzech, trzech.

⁴⁶ Według stanu na koniec grudnia 2016-2019 odpowiednio: 89, 90, 136, brak danych w Urzędzie.

⁴⁷ Za lata 2016-2019 brak danych w Urzędzie.

⁴⁸ Według stanu na koniec grudnia 2016-2017, funkcjonował jeden zakład w zakresie sortowania baterii (proces R-15).

danymi za lata 2016-2018⁴⁹. Na 30 czerwca 2020 r. funkcjonowało w województwie dziewięciu przedsiębiorców prowadzących recykling oraz inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych⁵⁰ oraz 1 791 wprowadzających produkty w opakowaniach⁵¹. Przez cały okres objęty kontrolą, działalność prowadziła jedna organizacja odzysku opakowań.

(akta kontroli str. 91-98, 533, 1384, 2038)

W zakresie przedstawienia danych dotyczących przedsiębiorców wprowadzających sprzęt, autoryzowanych przedstawicieli oraz organizacji odzysku za lata 2016-2019, objętych przepisami ustawy o zużyтым sprzęcie Kierownik Biura oświadczyła m.in.: *Brak danych. Rejestr dot. wybranej grupy przedsiębiorców prowadzony był w latach 2016-2017 przez GIOŚ – podstawa ustawa o zużyтым sprzęcie (...). Obecnie nie jest dostępna na stronach GIOŚ archiwalna wersja rejestru. Od dnia 24 stycznia 2018 r., zgodnie z art. 238 ust. 1 w związku z art. 235 ust 2 ustawy o odpadach, GIOŚ zakończył prowadzenie rejestru przedsiębiorców i organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Zgodnie z komunikatem Ministra Środowiska z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie daty utworzenia rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami zamieszczonym w Monitorze Polskim ogłoszono, że datą utworzenia rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami, o którym mowa w art. 49 ust. 1 ustawy o odpadach, jest dzień 24 stycznia 2018 r. Wyżej wymieniony rejestr dostępny jest na stronie www.bdo.mos.gov.pl. Jednakże brak możliwości wyodrębnienia danych na dzień 31 grudnia 2018 i 2019 roku (w systemie BDO nie ma funkcji pozwalającej na filtrowanie danych, według daty wpisania podmiotu do rejestru). ... (w systemie BDO nie ma funkcji pozwalającej na filtrowanie danych – aby wyodrębnić wprowadzającego sprzęt od autoryzowanego przedstawiciela).*

(akta kontroli str. 91-98)

W zakresie podmiotów prowadzących zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, działalność w zakresie recyklingu oraz w zakresie innych niż recykling procesów odzysku Kierownik Biura oświadczyła m.in.: *Dane pochodzą z WSO i stanowią zestawienie ilości przedsiębiorców, uzyskane na podstawie informacji pochodzących ze zbiorczych zestawień danych o odpadach.*

(akta kontroli str. 91-98)

Odnośnie danych o podmiotach objętych ustawą o bateriach i akumulatorach za lata 2016-2019 Kierownik Biura oświadczyła m.in.: *Rejestr dot. wybranej grupy przedsiębiorców prowadzony był w latach 2016-2017 przez GIOŚ. Obecnie nie jest dostępna na stronach GIOŚ archiwalna wersja rejestru. Dane pochodzą ze sprawozdań składanych Marszałkowi Województwa na podstawie przepisów ustawy o odpadach oraz ustawy o bateriach i akumulatorach.*

(akta kontroli str. 91-98)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *W zakresie baterii i akumulatorów nie zwrócono się do GIOŚ o przedstawianie takich danych, gdyż nie było takiej potrzeby. Rejestr prowadzony w latach 2016-2017 był dostępny na stronach GIOŚ i można było z niego korzystać na bieżąco (w celu weryfikacji przedsiębiorcy). Podobnie jak obecnie można korzystać z rejestru BDO.*

(akta kontroli str. 2184-2185)

⁴⁹ Zbierających odpowiednio: 131, 124, 119; prowadzących miejsca odbioru odpowiednio: 1850, 1850, 1850.

⁵⁰ Według stanu na koniec grudnia 2016-2019 odpowiednio: 15, 11, 11, brak danych w Urzędzie.

⁵¹ Według stanu na koniec grudnia 2016-2019 odpowiednio: 495, 264, 286, brak danych w Urzędzie.

W zakresie przekazania danych za lata 2016-2019 o podmiotach objętych przepisami ustawy o recyklingu pojazdów, Kierownik Biura oświadczyła m.in.: *Za lata 2016, 2017 i 2018 wprowadzający pojazdy przesyłali sprawozdanie do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w Warszawie zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 sierpnia 2008 r. (...). Za 2019 rok sprawozdanie dotyczące wprowadzających pojazdy powinno zostać złożone przez bazę BDO w terminie do 11 września 2020 r. zgodnie z art. 26 ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (...). Dane za 2020 r. źródło: BDO.*

(akta kontroli str. 91-98)

Dane o podmiotach, o których mowa w ustawie o opakowaniach za lata 2016-2018 zostały ustalone przez Wydział, według oświadczenia Kierownik Biura *na podstawie bazy WSO i sprawozdań składanych Marszałkowi Województwa (wynikających z przepisów ustawy o odpadach) przez przedsiębiorców prowadzących odzysk i recykling (R1-R9) odpadów opakowaniowych z podgrupy 15 01.*

(akta kontroli str. 91-98)

2.3. Zużyte baterie i akumulatory.

1. W latach 2016-2020 nie wpłynął do Urzędu żaden wniosek przedsiębiorcy o zwolnienie z obowiązków opisanych w przepisie art. 4a ustawy o bateriach i akumulatorach. W związku z czym nie były składane przez zwolnionych przedsiębiorców zaświadczenie lub oświadczenie o pomocy de minimis oraz informacje przewidziane w art. 37 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*⁵². Marszałek nie przeprowadzał i nie zlecał kontroli przedsiębiorców w przypadku złożenia nierzetelnych danych.

(akta kontroli str. 1397, 667-685)

2. Na terenie województwa w latach 2016-2017 działał jeden podmiot prowadzący zakład sortowania baterii, który nie prowadził procesów przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów. Podmiot w wymaganych terminach i zakresie złożył sprawozdania z prowadzonej działalności.

(akta kontroli str. 91-98, 535-536, 560-566)

3. Sprawozdania roczne oraz wykazy przewidziane w przepisach ustawy o bateriach i akumulatorach było zobligowanych przedkładać Marszałkowi 89 przedsiębiorców za 2016 r., 90 za 2017 r., 136 za 2018 r. i 381 za 2020 r. Urząd nie dysponował informacjami ilu było zobowiązanych podmiotów do złożenia sprawozdań za 2019 r.

(akta kontroli str. 91-98, 1381)

Kierownik Biura oświadczyła, że brak danych za 2019 r. wynika z faktu ustawowej zmiany terminu ich składania. Nowelizacja przepisów ustawy o odpadach zobowiązała przedsiębiorców do składania sprawozdań za 2019 r. wyłącznie w formie elektronicznej za pośrednictwem indywidualnego konta w BDO (art. 73 ust. 1 pkt 2 ustawy o odpadach). Ponadto zgodnie z art. 237ea tej ustawy, termin składania sprawozdań został przesunięty na 11 września 2020 r. (m.in. opakowania, sprzęt elektryczny i elektroniczny, baterie) oraz na 31 października 2020 r. (zbiorcze zestawienie danych o odpadach).

(akta kontroli str. 1382)

Dyrektor wyjaśnił: *Dostęp do modułu sprawozdawczego Urząd ma zaledwie od dwóch tygodni*⁵³. *Na obecnym etapie pracy z systemem można stwierdzić, że*

⁵² Dz. U. z 2020 r. poz. 2708, ze zm.

⁵³ Wyjaśnienie złożone 14 grudnia 2020 r.

łącznie złożonych zostało za 2019 r. 8 065 sprawozdań z czego: 2 006 z zakresu sprawozdawczości produktowej, a 6 059 z zakresu sprawozdawczości wytwórców odpadów. Przy czym po terminie zostało złożonych: 459 (sprawozdań dot. opłaty produktowej) oraz 785 (sprawozdań wytwórców odpadów). Nie dysponujemy informacjami ilu przedsiębiorców złożyło po terminie sprawozdanie, ponieważ moduł sprawozdawczy BDO nie ma możliwości raportowania takich danych.

(akta kontroli str. 2046)

Sprawozdania za lata 2016-2018, o których mowa w ustawie o bateriach i akumulatorach, złożyło łącznie 1 796 podmiotów, w tym po terminie 177 (9,9%). Na przykładzie wybranych 15 sprawozdań⁵⁴ złożonych przez podmioty wprowadzające baterie lub akumulatory ustalono, że wszystkie wpłynęły w wymaganym terminie (do 15 marca roku następnego po roku sprawozdawczym), sprawozdania były kompletne.

(akta kontroli str. 537-540, 567-568)

Dyrektor Wydziału oświadczył m.in.: wpływy z administracyjnych kar pieniężnych wojewódzki inspektor ochrony Środowiska przekazuje na rachunek bankowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska (...). Z tego artykułu wprost wynika, że organem odpowiedzialnym w tym zakresie jest Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska. (...) Dane o tym, który podmiot złożył swoje sprawozdanie po terminie są dostępne dla każdego organu ochrony środowiska. Dane te można wygenerować z systemu WSO, a w perspektywie czasu systemu BDO jeśli taka funkcjonalność zostanie dodana przez administratora systemu, którym jest Minister Klimatu. Rolą marszałka w tym systemie jest przyjąć oraz zweryfikować informacje zawarte w sprawozdaniu, czyli przeprowadzić analizę stanu gospodarki odpadami, nie zaś nakładać kary za nieterminowe złożenie sprawozdania. Obowiązek taki był nałożony na marszałków województw w latach 2009-2011 i w tym czasie marszałkowie w drodze decyzji takie kary nakładali.

(akta kontroli str. 1415)

Sześć analizowanych rocznych sprawozdań o masie zebranych zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych zostało złożonych w terminie przez podmioty posiadające zezwolenie na prowadzenie działalności w ww. zakresie.

(akta kontroli str. 99, 541-542³, 544-559, 2157-2171)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: Weryfikowane są wszystkie sprawozdania, które składane są do Urzędu Marszałkowskiego. W zakresie rozliczenia roku 2019 – moduł sprawozdawczości został udostępniony zaledwie kilka tygodni temu. Prace w zakresie weryfikacji sprawozdań zostały rozpoczęte. Moduł sprawozdawczości BDO (w dziale sprawozdania produktowe) nie ma funkcji filtracji wg zakresu ustawy o bateriach i akumulatorach, opakowania, ZSEE, produkty – zatem każde sprawozdanie musi być otworzone osobno aby można było stwierdzić w jakim zakresie zostało sporządzone. Dotychczas zweryfikowano za 2018 r. 92 sprawozdania złożone z tytułu opłaty produktowej (art. 41 ustawy o bateriach i akumulatorach). Za 2017 r. zweryfikowanych zostało 81 sprawozdań z tytułu opłaty produktowej (art. 41 ww. ustawy). Za 2016 r. zweryfikowanych zostało 80 sprawozdań z tytułu opłaty produktowej (art. 41 ww. ustawy).

(akta kontroli str. 2191-2192)

Marszałek w latach 2016-2020 (do 25 maja) nie wydawał, na podstawie przepisów art. 42 ust. 1 i 2 ustawy o bateriach i akumulatorach, decyzji ustalających:

⁵⁴ Sprawozdania 3 podmiotów wprowadzających baterie i akumulatory.

1) zaległości z tytułu opłaty produktowej i dodatkowej opłaty produktowej oraz dodatkową opłatę produktową.

(akta kontroli str. 1382)

W związku z zaległościami w uiszczeniu opłaty produktowej w latach 2016-2020 wystawiono 23 tytuły wykonawcze na łączną kwotę 74 249,50 zł.

(akta kontroli str. 1382)

4. Urząd nie dysponował informacjami o liczbie działających na terenie województwa sprzedawców detalicznych baterii samochodowych kwasowo-ołowiowych lub akumulatorów kwasowo-ołowiowych. Kierownik Biura oświadczyła, że sprzedawcy detaliczni nie mieli i nie mają obowiązku rejestracji w BDO.

(akta kontroli str. 1382)

Według danych Urzędu, na dzień rozpoczęcia niniejszej kontroli, w województwie działało 48 sprzedawców detalicznych baterii samochodowych kwasowo-ołowiowych lub akumulatorów samochodowych kwasowo-ołowiowych zobowiązanych do złożenia i wniesienia nieodebranych opłat depozytowych.

(akta kontroli str. 100-102)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił m.in: (...) *w piśmie z lipca Wydział wykazał ilu przedsiębiorców złożyło sprawozdanie z tytułu opłaty depozytowej, natomiast w piśmie z września wskazano, iż nie ma rejestru, do którego przedsiębiorcy mieliby obowiązek wpisania.*

(akta kontroli str. 2192)

Sprawozdania w zakresie pobranej i zwróconej opłaty depozytowej za lata 2016-2019, złożyło odpowiednio: 44, 39, 33 i 4 przedsiębiorców (Urząd nie dysponował pełnymi danymi za 2019 r.), w tym po terminie za: 2016 r. dziewięciu⁵⁵, 2017 r. trzech⁵⁶ i 2018 r. czterech⁵⁷.

(akta kontroli str. 537-540, 1382-1383)

Dyrektor wyjaśnił: *zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy o bateriach i akumulatorach przekazane przez sprzedawców nieodebrane opłaty depozytowe na odrębny rachunek Urzędu to: w 2016 r. kwota 19 250 zł, w 2017 r. kwota 18 190 zł, w 2018 r. kwota 23 208 zł, w 2019 r. kwota 19 022 zł, w 2020 r. kwota 60 zł (kwota zweryfikowana). Wniesione kwoty jako opłata depozytowa w opisie przelewu na łączną kwotę 17 130 zł (niezweryfikowane).*

(akta kontroli str. 2044)

Kierownik Biura oświadczyła, że nie ma możliwości technicznych wygenerowania wykazu sprawozdań wymagających poprawy i uzupełnień. Przedsiębiorcy w dużej mierze korzystają z rozliczeń wykonywanych przez profesjonalnych pośredników – brak jest, więc sytuacji, w których konieczne by było podejmowanie działań w tym zakresie. Przeważnie uzupełnienia sprawozdawczości dotyczyły konieczności dosłania sprawozdania z tytułu kampanii edukacyjnych. W tym przypadku do podmiotu, który nie dostarczył (a powinien) wysyłana była informacja mailowa lub podejmowany był kontakt telefoniczny. Ponadto Kierownik Biura przedłożyła wykaz złożonych przez 251 przedsiębiorców sprawozdań z zakresu ustawy o bateriach i akumulatorach za lata 2016-2018 oraz stwierdziła, że przedmiotem weryfikacji pozostaje część sprawozdań za 2018 r. złożonych w imieniu przedsiębiorców przez trzy podmioty pośredniczące. Nie zostało dokonane rozliczenie za 2019 r., co

⁵⁵ Tj. sześć w marcu 2017 r., dwa w kwietniu 2017 r. i jedno w 2018 r.

⁵⁶ Dwa 19 marca 2019 r., jedno 20 marca 2019 r. i jedno 18 kwietnia 2019 r.

⁵⁷ Dwa 19 marca 2019 r., jedno 20 marca 2019 r. i jedno 18 kwietnia 2019 r.

wynikało z dwóch powodów, tj.: 1) złożone w formie papierowej sprawozdania w zakresie opłaty depozytowej były przedmiotem weryfikacji; 2) termin złożenia do BDO pozostałych sprawozdań upływa 11 września 2020 r.

(akta kontroli str. 68, 459-526)

Według stanu 30 czerwca 2020 r. sprawozdań z zakresu ustawy o bateriach i akumulatorach za lata 2016-2018 nie złożyło 214 przedsiębiorców.

(akta kontroli str. 68, 451-458)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *W zakresie rozliczenia roku 2019 – moduł sprawozdawczości został udostępniony zaledwie dwa tygodnie temu. Prace w zakresie weryfikacji sprawozdań zostały rozpoczęte. W zakresie rozliczenia roku 2018 prace nadal trwają. Należy w tym miejscu nadmienić, iż progres w tej materii jest spowolniony z uwagi na trwającą kontrolę NIK. (...) co jest dodatkowo utrudnione przez trwającą od marca 2020 r. pandemię.*

(akta kontroli str. 2046)

Kierownik Biura oświadczyła, że przedmiotem weryfikacji pozostaje część sprawozdań za 2018 r. złożona w imieniu przedsiębiorców przez trzy podmioty pośredniczące. Działania w zakresie ewentualnych kontroli będą podjęte według potrzeb, po zakończeniu weryfikacji sprawozdań za lata 2018-2019.

(akta kontroli str. 68-69)

Urząd nie podejmował działań wobec podmiotów, które nie złożyły sprawozdań lub złożyły je po terminie.

(akta kontroli str. 537-540, 2040, 2045)

Kierownik Biura oświadczyła, że w przypadku nieterminowego przekazywania sprawozdań prowadzony był kontakt telefoniczny bądź mailowy. Ewentualne nieprawidłowości to złe przeliczenie wartości opłaty depozytowej do zwrotu. Nie były podejmowane działania wobec podmiotów, które nie złożyły sprawozdania. Sprzedawcy nie mają obowiązku rejestracyjnego w systemie, a sprawozdania składają wyłącznie w przypadku pobrania opłaty depozytowej.

(akta kontroli str. 1383, 1399)

W sprawie podejmowanych działań w przypadku nieterminowego złożenia sprawozdań Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *(...) marszałek województwa weryfikuje informacje w rocznych sprawozdaniach o produktach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami z nich powstającymi oraz o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami: (...). Ustawa określa także kary za niezłożenie ww. sprawozdań gdzie zgodnie z art. 180a ustawy o odpadach cyt.: „Art.180a. Kto, wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 76, nie składa sprawozdania, podlega karze grzywny”. Jednakże do 01.01.2016 r. zapis ustawy o odpadach na podstawie art. 200 precyzował kto nakłada karę administracyjną za niezłożenie ww. sprawozdań. Zgodnie z art. 200 (uchylony od 01.01.2016 r.) cyt.: „[Administracyjna kara pieniężna za niewykonanie obowiązku z art. 76]. [...] 2. Administracyjną karę pieniężną wymierza, w drodze decyzji, wojewódzki inspektor ochrony środowiska, [...]” W związku z powyższym podczas kontroli została udzielona odpowiedź dotycząca podejmowanych działań w Urzędzie: Cyt.: „Weryfikacja sprawozdań dokonywana była na podstawie bieżąco przesyłanych dokumentów do Urzędu Marszałkowskiego, które są kolejno wprowadzane do Wojewódzkiej Bazy Odpadowej. Na podstawie danych zawartych w ww. bazie również weryfikowano terminowość i poprawność sprawozdań.*

(akta kontroli str. 2040)

Dodatkowo Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Kontrolę nad tym czy przedsiębiorca pobiera opłatę depozytową ma Inspekcja Handlowa. Złożenie sprawozdania jest konsekwencją tego, że sprzedawca detaliczny pobrał opłatę depozytową. Natomiast Wojewódzki Inspektorat Ochrony ma szeroko pojęte kompetencje kontrolne oraz możliwość nakładania kar. Zatem w takiej konstrukcji prawnej to Inspekcja Handlowa (na podstawie przepisów szczegółowych ustawy BiA) lub WIOŚ (na podstawie ogólnych przepisów dot. Inspekcji) stwierdza czy przedsiębiorca pobiera opłatę depozytową – i dopiero po uzyskaniu informacji od ww. organów Urząd Marszałkowski może sprawdzić czy przedsiębiorca złożył sprawozdanie, czy też nie. W zakresie nakładania kar za nieterminowe i nierzetelne sporządzanie sprawozdań z tytułu depozytów kompetencje ma jedynie WIOŚ.*

(akta kontroli str. 2192)

5. Zgodnie z przepisem art. 59a ust. 1 ustawy o bateriach i akumulatorach zbierający zużyte baterie lub zużyte akumulatory jest obowiązany wydać wprowadzającemu baterie lub akumulatory, z którym ma zawartą umowę lub podmiotowi pośredniczącemu, z którym ma zawartą umowę, w terminie do dnia 28 lutego każdego roku za poprzedni rok kalendarzowy, zaświadczenie o zebranych zużytych bateriach przenośnych lub zużytych akumulatorach przenośnych.

Analiza pięciu wybranych zaświadczeń wykazała, że wszystkie zostały w całości wypełnione, jedno złożono po terminie. Kierownik Biura oświadczyła: *sprawozdania analizowane są w zakresie zgodności danych pod względem formalnym i merytorycznym. Analiza formalna dotyczy daty złożenia sprawozdania, a analiza merytoryczna zgodności sprawozdania z wymogami ustawowymi.*

(akta kontroli str. 566)

Wydział nie podejmował wobec ww. podmiotów w okresie objętym kontrolą działań wyjaśniających. Nie prowadził kontroli podmiotów zbierających baterie lub zużyte akumulatory.

(akta kontroli str. 1383)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *(...) kontrole realizowane są w przypadku zaistnienia przesłanek do jej wykonania. Organem posiadającym szerokie kompetencje kontrolne jest WIOŚ.*

(akta kontroli str. 2046)

6. Zgodnie z przepisem art. 70 ustawy o bateriach i akumulatorach marszałek sprawuje kontrolę przestrzegania przepisów ustawy w zakresie objętym właściwością tego organu, w szczególności w zakresie opłaty produktowej, opłaty depozytywnej oraz wykorzystania środków przekazywanych przez wprowadzających baterie lub akumulatory, o których mowa w art. 37 ust. 4 ustawy o bateriach i akumulatorach. Na podstawie ww. przepisu art. 70 Urząd w latach 2016-2020 skontrolował 14 przedsiębiorców (pięciu w 2016 r. i dziewięciu w 2019 r.). Kontrole dotyczyły m.in. sprawdzenia prowadzenia ewidencji, składania sprawozdań, aktualizacji danych w BDO.

(akta kontroli str. 527, 668-685)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Podmioty do kontroli wyznaczone są na podstawie bieżącej analizy dokumentacji dostępnej w Wydziale (sprawozdania, wnioski o wpis do BDO) lub w przypadku wystąpienia problemów komunikacyjnych oraz braku woli współpracy ze strony przedsiębiorcy. Wydział nie sporządza planów kontroli gdyż w zakresie baterii i akumulatorów, w pierwszej kolejności Wydział zajmuje się merytoryczną weryfikacją składanych sprawozdań (w przypadku wątpliwości wyjaśnia nieprawidłowości telefonicznie lub/i mailowo). W przypadku nowych przedsiębiorców dopiero się rejestrujących (w zakresie BiA) praktykowane jest*

mailowe/telefoniczne informowanie o obowiązkach. Kontrole wszczynane są na bieżąco, zgodnie z aktualną sytuacją. Brak jest zatem potrzeb aby sporządzać plan kontroli, oraz nie ma podstawy prawnej do tego aby takie plany sporządzać. Ponadto Dyrektor wyjaśnił, że z uwagi na liczne i częste zmiany przepisów w ostatnich latach (w tym wprowadzenie rejestru BDO) w znacznym stopniu obciążające pracowników nowymi kompetencjami, kontrole przez Wydział prowadzone są według potrzeb zgodnie z możliwościami czasowi i kadrowymi.

(akta kontroli str. 2017, 2193)

7. Marszałek na stronie internetowej Urzędu zamieścił, aktualizowany na 16 czerwca 2016 r., wykaz miejsc odbioru oraz wykaz zbierających zużyte baterie lub zużyte akumulatory na terenie województwa, co szerzej opisano w sekcji „*Stwierdzone nieprawidłowości*”. Informacja o miejscu udostępnienia wykazów była zamieszczona na tablicy ogłoszeń Wydziału. Wykazy dostępne były do wglądu w Wydziale.

(akta kontroli str. 1255-1299)

W sprawie aktualizacji wykazu miejsc, weryfikacji zamieszczonych informacji oraz innych form udostępniania, Dyrektor Wydziału wyjaśnił: (...) *Zgodnie z art. 59 ust. 4 ustawy o bateriach i akumulatorach Marszałek województwa udostępnia na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego oraz w sposób zwyczajowo przyjęty wykaz miejsc odbioru oraz zbierających zużyte baterie lub zużyte akumulatory na terenie województwa, przy czym nie jest wskazane, z jaką częstotliwością wykaz ten ma być aktualizowany.*

(akta kontroli str. 1505-1506)

2.4. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

1. Według stanu na 30 czerwca 2020 r. na terenie województwa działa 264 przedsiębiorców wprowadzających lub autoryzowanych przedstawicieli producentów sprzętu elektrycznego lub elektronicznego oraz jedna organizacja odzysku. Za wcześniejsze okresy Urząd nie posiadał przedmiotowych informacji. Urząd nie dysponował wykazem ww. podmiotów, zobowiązanych do złożenia sprawozdań, o których mowa w przepisie art. 73 ust. 2 pkt 5 lit. a tiret piąty ustawy o odpadach i realizujących ten obowiązek za pośrednictwem organizacji odzysku.

(akta kontroli str. 41, 91-98)

Kierownik Biura oświadczyła: *brak jest możliwości wyfiltrowania w rejestrze BDO listy podmiotów realizujących obowiązek za pośrednictwem organizacji odzysku. Aby uzyskać listę takich przedsiębiorców należałoby każdy wpis sprawdzić z osobna.*

(akta kontroli str. 1384)

Nie były prowadzone kontrole podmiotów objętych przepisami o zużytych sprzęcie. Kierownik Biura oświadczyła: *Zgodnie z art. 86-87 ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym kontrolę nad przestrzeganiem zapisów ustawy ma Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska i Inspekcja Handlowa.*

(akta kontroli str. 527)

W latach 2016-2020 wpłynął jeden wniosek od podmiotu wprowadzającego sprzęt elektryczny i elektroniczny (uwzględniony) o zwolnienie, na podstawie przepisu art. 76 ustawy o zużytych sprzęcie, z opłaty produktowej. Wydane zwolnienie spełniało wymagania określone w wymienionym przepisie.

(akta kontroli str. 569-581, 1397)

Po terminie opłatę produktową za lata 2016-2019 wniosło łącznie osiem podmiotów, z tego jeden za 2018 r. i siedem za 2019 r.

(akta kontroli str. 2048)

Odnosnie prowadzonej weryfikacji naliczonych, przez wprowadzającego sprzęt, opłat produktowych, Kierownik Biura oświadczyła, że zgodnie z obowiązującymi przepisami sprawozdania z tytułu ustawy o zużytych sprzęcie, za lata 2016-2018 kierowane były do GIOŚ. Rozliczenie za 2019 r. (termin złożenia upłynął 11 września 2020 r.) jest pierwszym rokiem, w którym sprawozdania przez system BDO kierowane były do Urzędu

(akta kontroli str. 41,1384)

W zakresie przeprowadzonych analiz dotyczących porównania liczby podmiotów zobligowanych do złożenia sprawozdań, o których mowa w przepisie art. 73 ust. 2 pkt 5 lit. a tiret piąty ustawy o odpadach z liczbą faktycznie złożonych sprawozdań z wykazaną kwotą należnej opłaty produktowej, Kierownik Biura oświadczyła: (...) *nie było potrzeby podejmowania powyższych działań. 2019 r. będzie pierwszym rokiem, za który sprawozdania zostaną złożone w Urzędzie. Dotychczas sprawozdawczość w zakresie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na podstawie przepisów przejściowych kierowana była do GIOŚ.*

(akta kontroli str. 42, 1384)

Kierownik Biura oświadczyła, że Urząd nie sporządzał analiz w ww. zakresie. Informacje na temat liczby zarejestrowanych przedsiębiorców (wprowadzających na rynek sprzęt oraz organizacji odzysku), uzyskiwał na bieżąco z rejestru GIOŚ.

(akta kontroli str. 42)

2. Urząd nie dysponował informacjami ilu (z 264) wprowadzających sprzęt elektryczny i elektroniczny zwolnionych było z obowiązku prowadzenia kampanii edukacyjnych oraz ile podmiotów zobligowanych było do złożenia sprawozdań, o których mowa w art. 73 ust. 2 pkt 5 lit. c ustawy o odpadach i/lub realizujących ten obowiązek za pośrednictwem organizacji odzysku.

(akta kontroli str. 41, 91-98, 533, 1384, 2038)

Kierownik Biura oświadczyła, że sprawozdania za 2018 r. (i lata wcześniejsze) przekazywane były przez przedsiębiorców i organizacje odzysku do GIOŚ – tym samym Urząd nie dysponuje tymi danymi. Natomiast sprawozdania za 2019 r. będą dopiero przekazywane.

(akta kontroli str. 42)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił m.in.: *Moduł sprawozdawczości BDO (w dziale sprawozdania produktowe) nie ma funkcji filtracji wg zakresu – BiA, opakowania, ZSEE, produkty – zatem każde sprawozdanie musi być otworzone osobno aby można było stwierdzić w jakim zakresie zostało sporządzone. Łącznie w zakresie sprawozdań produktowych złożonych zostało 2006 sprawozdań. W zakresie rozliczenia SEE (w latach 2016-2018) kompetencje posiadał GIOŚ – zatem Urząd nie miał ustawowego obowiązku ustalać jakie podmioty ww. okresie realizowały sprawozdawczość za pośrednictwem organizacji odzysku.*

(akta kontroli str. 2047, 2185)

Na przykładzie jednego zwolnienia (wszystkie wydane) ustalono, że pracownicy Urzędu zweryfikowali jego zasadność.

(akta kontroli str. 569-581, 2038)

W kontrolowanym okresie Marszałek nie wystawiał decyzji na podstawie przepisu art. 77 ust. 1 lub 2 ustawy o zużytych sprzęcie oraz nie wszczynał postępowań egzekucyjnych w stosunku do podmiotów, które nie wniosły opłaty produktowej lub

dodatkowej opłaty produktowej. Dyrektor Wydziału oświadczył: 2019 r. jest pierwszym rokiem sprawozdawczym rozliczanym przez Urząd. Lata wcześniejsze pozostają w kompetencji GIOŚ.

(akta kontroli str. 42)

Nie były podejmowane działania zmierzające do ustalenia podmiotów uchylających się od obowiązku wnoszenia opłaty produktowej.

(akta kontroli str. 1385)

Kierownik Biura oświadczyła, że zgodnie z obowiązującymi przepisami, sprawozdania z tytułu ustawy o zużytych sprzęcie za lata 2016-2018 kierowane były do GIOŚ. 2019 r. jest pierwszym rokiem, w którym sprawozdania przez system BDO kierowane mają być do urzędów marszałkowskich.

(akta kontroli str. 1385)

Urząd nie dysponował informacjami, które z podmiotów wprowadzających sprzęt elektryczny i elektroniczny zobowiązany był do ustanowienia zabezpieczenia, o którym mowa w przepisie art. 33 ustawy o zużytych sprzęcie. W okresie kontrolowanym, Marszałek nie wydawał decyzji o przeznaczeniu środków pochodzących z zabezpieczenia finansowego na poczet pokrycia opłaty produktowej (art. 33 ust. 2 ww. ustawy).

(akta kontroli str. 42, 70)

3. Zgodnie z przepisem art. 66 ustawy o zużytych sprzęcie: organizacja odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz prowadzący zakład przetwarzania są obowiązani do przeprowadzenia rocznego audytu zewnętrznego, zwanego dalej "audytem"; audyt przeprowadza się w terminie do 30 kwietnia roku następującego po roku kalendarzowym, którego dotyczy. Audyt kończy się podpisaniem przez audytora sprawozdania z przeprowadzonego audytu.

Według danych Urzędu, siedzibę na terenie województwa miały dwa zakłady przetwarzania i jedna organizacja odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego, o której mowa w ww. przepisie.

(akta kontroli str. 70-71)

Zgodnie z przepisem art. 70 ust. 2 ustawy o zużytych sprzęcie, organizacja odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz prowadzący zakład przetwarzania przekazują właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska oraz marszałkowi województwa uwierzytelnioną kopię sprawozdania z przeprowadzonego audytu niezwłocznie, nie później niż w terminie do dnia 15 maja roku następującego po roku kalendarzowym, którego audyt dotyczy.

Kierownik Biura oświadczyła, że sprawozdania były przedkładane do Urzędu w formie papierowej. Weryfikacja polegała na przeanalizowaniu wniosków zawartych w złożonych dokumentach. W przypadku wątpliwości podejmowany jest kontakt telefoniczny z podmiotem. Ponadto fakt czy dana jednostka (tj. audytor) może dokonywać audytu było każdorazowo weryfikowane np. poprzez sprawdzenie informacji na stronie internetowej. Wskazać w tym miejscu należy, iż audytora wybiera (oraz ponosi koszty związane z audytem) organizacja odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego albo prowadzący zakład przetwarzania.

(akta kontroli str. 71, 76)

Za lata 2017-2018 sprawozdania w wymaganym terminie złożyły trzy podmioty. Za 2019 r. sprawozdanie do 23 lipca 2020 r. złożył jeden podmiot.

(akta kontroli str. 71, 582-644, 690-713)

Kierownik Biura oświadczyła: w ocenie Wydziału nie było konieczności podejmowania działań mających na celu ustalenie czy wszystkie podmioty zobowiązane do przeprowadzenia audytu wykonały ten obowiązek. W zakresie prowadzonej weryfikacji spełnienia przez audytora wymogów określonych w art. 67 ustawy o zużytym sprzęcie, Kierownik Biura oświadczyła, że ustawodawca doprecyzował, jakie podmioty mogą przeprowadzać audyty, przy czym wybór audytora (oraz koszty związane z wykonaniem audytu) pozostają po stronie zleceniodawcy (tj. organizacji/zakładu przetwarzania). Tym samym w okresie kontrolowanym Wydział nie miał podstaw, aby podważać kompetencje audytorów. Natomiast weryfikacja zgodności przeprowadzonego audytu z wymogami przepisu art. 68 ustawy o zużytym sprzęcie, polega na przeanalizowaniu wniosków zawartych w złożonych dokumentach, oraz czy są zgodne z wymogami ustawy. Nie było konieczności podejmowania działań w związku z nieterminowym złożeniem sprawozdań z audytu. W przypadku wątpliwości podejmowany jest kontakt telefoniczny z podmiotem.

(akta kontroli str. 1399)

Dyrektor wyjaśnił: W zakresie sprawozdania z audytu zakładu przetwarzania – zgodnie z przedstawionymi wcześniej informacjami zakład ten z uwagi na pożar – już nie funkcjonuje (prowadzona jest działalność w zakresie zbierania – co nie podlega pod zakres audytu). Zatem przedsiębiorca ten nie miał obowiązku zlecenia audytu. W zakresie audytu sporządzonego dla Organizacji Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego – należy wskazać, iż w 2020 r. w marcu została ogłoszona pandemia w związku z wirusem COVID-19. (...) Wiele procesów rozpoczętych z uwagi na czynniki zewnętrzne musiało być wydłużonych lub zawieszonych. (...). Zatem zarówno sprawozdanie (za rok 2019) organizacji odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego (które wpłynęło do Urzędu 26.10.2020 r.) jak i zakładu przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (wpłynęło do Urzędu 12.11.2020 r.) zostało przekazane z zachowaniem terminu ustawowego.

(akta kontroli str. 2193, 2195)

2.5. Pojazdy wycofane z eksploatacji.

1. Od 2019 r. Marszałek nie zamieszczał na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej⁵⁸ Urzędu, wykazu przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu oraz punkty zbierania pojazdów, o którym mowa w art. 42 ustawy o recyklingu pojazdów, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 1386)

2. Według stanu na 30 czerwca 2020 r. 29⁵⁹ przedsiębiorców prowadziło stacje demontażu pojazdów⁶⁰, a trzech⁶¹ punkty zbierania pojazdów⁶². W okresie objętym kontrolą nie funkcjonowali przedsiębiorcy wykorzystujący strzępiarki. Urząd w latach 2016-2020 nie otrzymał z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie informacji/decyzji dotyczących stacji demontażu

(akta kontroli str. 43, 50-53, 91-98)

Decyzje dla 29 stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz trzech punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji były zaewidencjonowane w bazie BDO oraz WSO.

(akta kontroli str. 2185)

⁵⁸ Dalej: BIP.

⁵⁹ Na koniec: 2016 r. 34, 2017 i 2018 r. 33, 2019 r. 29.

⁶⁰ Wszyscy na podstawie decyzji Marszałka.

⁶¹ Na koniec: 2016 r. pięciu, lat 2017-2019 trzech.

⁶² Z tego dwóch na podstawie decyzji Prezydenta Miasta Szczecin i jeden na podstawie decyzji Starosty Powiatu Myśliborskiego.

Nie były prowadzone kontrole podmiotów objętych przepisami o recyklingu pojazdów. Kierownik Biura oświadczyła: *Zgodnie z art. 43 ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji kontrolę nad przestrzeganiem zapisów ustawy ma WIOŚ.*

(akta kontroli str. 527)

W zakresie przedłożenia dokumentacji dotyczącej weryfikowania czy wszystkie podmioty z terenu województwa zobowiązane do złożenia sprawozdań wypełniły ten obowiązek w ustawowym terminie, Kierownik Biura oświadczyła: *weryfikacja dokonywana była na bieżąco na podstawie przesyłanych sprawozdań, które kolejno były wprowadzane do Wojewódzkiej Bazy Odpadowej. Na podstawie danych zawartych w tej bazie weryfikowano terminowość i poprawność sprawozdań. Po terminie wpłynęło jedno sprawozdanie za 2016 r. oraz dwa za 2017 i 2018 r. (sprawozdań nie złożyli przedsiębiorcy prowadzący stacje demontażu pojazdów).*

(akta kontroli str. 44)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Po weryfikacji otrzymanych rocznych sprawozdań, dotyczących pojazdów wycofanych z eksploatacji, przesyłanych od przedsiębiorców Urząd dokonuje oceny pod względem poprawności i terminowości nadesłanych dokumentów. W przypadku braku zaistniałych uchybień w sprawozdawczości Marszałek nie wnosi o dostanie materiałów źródłowych. Kompetencje te leżą w gestii organu przeprowadzającego kontrole podmiotów gospodarujących odpadami tj. WIOŚ.*

(akta kontroli str. 2185)

W zakresie działań podejmowanych wobec podmiotów, które nie złożyły sprawozdań, Kierownik Biura oświadczyła, że prowadzony był kontakt telefoniczny z przedsiębiorcami, którzy ostatecznie nie wywiązali się obowiązku przesłania rocznych sprawozdań o pojazdach wycofanych z eksploatacji.

(akta kontroli str. 1386-1387)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił m.in.: *Marszałek nie ma ustawowych kompetencji, aby karać podmioty za niezłożenie/nieterminowe złożenie sprawozdania. (...).*

(akta kontroli str. 2185)

Na przykładzie losowo wybranych pięciu sprawozdań ustalono, że Wydział weryfikował złożone sprawozdania, z czego w czterech nie zostały stwierdzone nieprawidłowości a w jednym polu „Informacja o przedsiębiorcach, którym przekazano odpady do odzysku, w tym recyklingu, z podaniem firmy, siedziby i adresu”, stwierdzono podanie niewłaściwego numeru REGON.

(akta kontroli str. 645, 1387)

Kierownik Biura oświadczyła: *Wstępna weryfikacja przedkładanych sprawozdań podmiotów prowadzących stacje demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji w latach 2016-2018 przedstawiała poprawność sprawozdawczą. Korekty sprawozdań przedsiębiorcy przesyłali do Urzędu po przeprowadzonej kontroli Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Szczecinie. Drugim czynnikiem sporządzania korekt sprawozdań, po konsultacjach telefonicznych z przedsiębiorcami jest dokonywanie przez nich we własnym zakresie korekt związanych z błędnie przekazanymi ilościami kodów odpadów. Informacje te są gromadzone na kartach ewidencji odpadów, które są przechowywane w siedzibie podmiotu i nie są przesyłane do Urzędu.*

(akta kontroli str. 1378)

W odniesieniu do przedsiębiorców wprowadzających pojazdy na terytorium kraju, w zakresie ustalenia liczby podmiotów zobowiązanych do wniesienia opłaty produktowej, podejmowanych czynności w celu jej wyegzekwowania oraz liczby wszczętych postępowań egzekucyjnych, Kierownik Biura oświadczyła: *zgodnie z ustawą o recyklingu pojazdów, wprowadzający pojazdy jest zobowiązany zapewnić sieć zbierania pojazdów. Wprowadzający pojazd, który nie zapewnił sieci w roku kalendarzowym, jest zobowiązany do obliczenia i uiszczenia opłaty za brak sieci. Za lata 2016-2018 adresem rocznego sprawozdania o wysokości należnej opłaty za brak sieci zbierania pojazdów był Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Sprawozdania od 2020 r. składane będą przez bazę BDO do właściwego marszałka województwa. Opłata za brak sieci jest wpłacana na rachunek bankowy Narodowego Funduszu (...). Nie wszczynano działań egzekucyjnych w tym zakresie, ze względu na fakt, że opłaty były kierowane do GIOŚ.*

(akta kontroli str. 1387)

Według danych Urzędu za lata objęte kontrolą czterech przedsiębiorców było zobowiązanych do wniesienia opłaty za nieosiągnięcie wymaganego poziomu odzysku i recyklingu pojazdów. Należna kwota 3 110 zł została wpłacona.

(akta kontroli str. 2019-2021)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Wykaz przedsiębiorców zobowiązanych do wniesienia opłaty za nieosiągnięcie wymaganego poziomu odzysku i recyklingu ustalono na podstawie danych z rocznych sprawozdań o pojazdach wycofanych z eksploatacji, przesyłanych do Urzędu przez przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu pojazdów.*

(akta kontroli str. 2046)

2.5.1. Prowadzący stacje demontażu oraz strzępiarki

W zakresie przedłożenia dokumentacji potwierdzającej analizowanie sprawozdań składanych przez te podmioty w celu ustalenia przypadków nieuiszczenia wpłaty za nieosiągnięcie wymaganego poziomu odzysku i recyklingu odpadów pochodzących z pojazdów wycofanych z eksploatacji, mimo ciężącego na podmiocie obowiązku, oraz przedłożenia wykazu decyzji wydanych przez Marszałka w trybie 28a ust. 6 ustawy o recyklingu pojazdów, Kierownik Biura oświadczyła: *w województwie w latach 2016-2018 na podstawie rocznych sprawozdań o pojazdach wycofanych z eksploatacji składanych przez podmioty prowadzące stacje demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji ustalono, że podmioty zobowiązane do uiszczenia opłaty związanej z nieosiągnięciem wymaganych poziomów odzysku lub recyklingu wykonały ten obowiązek bez konieczności wydawania decyzji.*

(akta kontroli str. 1387-1388)

2.6. Opakowania i odpady opakowaniowe.

1. Kierownik Biura oświadczyła, że dokumenty DPO⁶³ i DPR⁶⁴ wpinano do segregatorów oraz sukcesywnie wprowadzane były do systemu SOZAT.

(akta kontroli str. 1388)

W wyniku przeprowadzonych oględzin ustalono, że dokumenty DPO i DPR w wersji papierowej przechowywane były w 42 segregatorach z zachowaniem podziału według poszczególnych przedsiębiorców. W systemie SOZAT wpisano 1 444

⁶³ Dokument potwierdzający inny niż recykling proces odzysku.

⁶⁴ Dokument potwierdzający recykling odpadów opakowaniowych, tym określający masę tych odpadów i sposób recyklingu.

dokumentów. Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *brak jest możliwości wyodrębnienia liczby wpisanych dokumentów w poszczególnych latach objętych kontrolą.*

(akta kontroli str. 1300-1302, 1510)

Odnośnie przedłożenia dokumentacji dotyczącej prowadzonej przez Wydział weryfikacji rzetelności składanych przez przedsiębiorców sprawozdań Kierownik Biura oświadczyła, że w trakcie wprowadzania sprawozdań do systemu SOZAT, były one weryfikowane. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości (błędów, braków) pracownik kontaktował się z przedsiębiorcą na bieżąco według potrzeb.

(akta kontroli str. 74, 1388)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił m.in.: *Sprawozdania weryfikowane są w oparciu w wymagania ustawowe. (...) Przy czym pracownik skupia się na weryfikacji sprawozdań oraz pomocy przedsiębiorcom w zrozumieniu i realizacji obowiązujących przepisów ustawowych, a nie na prowadzeniu statystyki wykonanych telefonów i/lub maili. Nadmienić w tym miejscu należy, iż ustawa dot. opakowań nie wymaga, aby Marszałek Województwa prowadził statystki stwierdzonych błędów lub nieprawidłowości w zakresie złożonych sprawozdań. W przypadku wątpliwości lub nieprawidłowości Wydział prowadził dodatkowo czynności kontrolne, jeśli w wyniku przeprowadzonych działań stwierdzono, iż zasadne jest poinformowanie WIOS – kierowana była do Inspektoratu korespondencja.*

(akta kontroli str. 2186)

Na próbie losowo wybranych 10 dokumentów DPO i losowo wybranych 10 dokumentów DPR ustalono, że wszystkie wystawiono na aktualnych wzorach dokumentów, nie wystąpiły błędy formalne, np. wskazanie błędnego kodu odpadu, który nie jest opakowaniem. Nie dokonywano porównania w zakresie wskazanej masy i rodzajów odpadów opakowaniowych z dokumentami ewidencyjnymi KPO⁶⁵.

(akta kontroli str. 646-649, 1388)

Kierownik Biura oświadczyła, że sprawozdania w zakresie rozliczenia obowiązków odzysku i recyklingu (opłaty produktowej) analizowane były pod kątem poprawności danych oraz określenia opłaty produktowej. W przypadku wątpliwości i konieczności uzupełniania, złożenia dodatkowych wyjaśnień podejmowany był kontakt telefoniczny/mailowy.

(akta kontroli str. 1388)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *W ramach weryfikacji danych zawartych w DPO/DPR – sprawdzane jest m.in. czy dany recykler posiada stosowne pozwolenie na przetwarzanie odpadów (jaki kod odpadów, jaki proces, jakie ilości), w skali roku zestawiane są dane sumaryczne z DPO/DPR z danymi przedstawionymi w zbiorczym zestawieniu danych o odpadach. Ponadto w ramach przeprowadzanych przez Wydział kontroli sprawdzana jest dokumentacja źródłowa – wnioski, KPO. Na etapie badania dokumentów, jeśli nie ma wyraźnych przesłanek – nie ma potrzeby sięgania do KPO.*

(akta kontroli str. 2186)

W sprawie technik i narzędzi za pomocą, których weryfikuje się rzetelność prowadzonego zbioru dokumentów, Dyrektor Wydziału wyjaśnił m.in.: *Dokumenty (tj. sprawozdania, DPO/DPR lub/iEDPO/EDPR) są analizowane przez pracownika, a następnie zweryfikowane dokumenty wprowadzane są do systemu SOZAT.*

(akta kontroli str. 1506)

⁶⁵ Karta przekazania odpadu. Strona nie miała ustawowego obowiązku jej dołączenia. Urząd nie występował o ich przekazanie.

W latach 2016-2020 (do 30 czerwca) nie były wydawane decyzje na podstawie przepisu art. 52 ust. 3 ustawy o opakowaniach, zgodnie z którym marszałek województwa, w drodze decyzji, zobowiązuje przedsiębiorcę do przedłożenia ewidencji, o której mowa w art. 22 ust. 1, oraz dokumentów DPO, DPR, EDPO lub EDPR, w przypadku gdy sprawozdanie, o którym mowa w art. 73 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o odpadach, budzi wątpliwości co do prawidłowości wypełnienia lub gdy jest to niezbędne do prowadzenia innych postępowań z zakresu ochrony środowiska należących do jego właściwości.

(akta kontroli str. 1388)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Nie było takiej potrzeby, aby sięgać po środek administracyjny, jakim jest decyzja. Pracownik Wydziału weryfikujący sprawozdania z zakresu gospodarki opakowaniami w przypadku wątpliwości zwraca się do przedsiębiorcy z prośbą o przedstawienie wyjaśnień/dokumentów źródłowych. Należy w tym miejscu wskazać, iż przedsiębiorcy z terenu województwa zachodniopomorskiego podejmują współpracę z Urzędem, a w sytuacjach wymagających dodatkowych wyjaśnień prowadzone są działania kontrolne.*

(akta kontroli str. 2186)

2. Zgodnie z przepisem art. 53 ust. 1 ustawy o opakowaniach, marszałek województwa sprawuje kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów ustawy w zakresie objętym jego właściwością.

W latach 2016-2020 (do 30 czerwca) przeprowadzono 40 kontroli⁶⁶ z czego każda obejmowała m.in. następujące zagadnienia: a) zapewnienie odzysku, w tym recyklingu odpadów opakowaniowych takiego samego rodzaju jak opakowania wprowadzone na rynek, właściwej kwalifikacji procesów przetwarzania odpadów i posiadanych decyzji na przetwarzanie odpadów, źródeł powstawania odpadów i sposobów postępowania z nimi; b) realizację obowiązku prowadzenia i rozliczenia publicznych kampanii edukacyjnych; c) realizację obowiązku naliczenia i wpłacenia opłaty produktowej, przekazywanie wpływów z opłaty produktowej, a także opłaty recyklingowej. Przeprowadzona w 2016 r. kontrola organizacji odzysku, nie wykazała nieprawidłowości. Wydano zalecenia: *Bieżące prowadzenie ewidencji, a w przypadku złożenia uzasadnionego wniosku wystawienie EDPO/EDPR.* Kolejną kontrolę podmiotu rozpoczęto w 2019 r. (niezakończona do 30 listopada 2020 r.). Ustalono, że podmiot pozyskuje surowce wtórne oraz wystawia EDPO/EDPR.

(akta kontroli str. 75, 444-450, 527, 667-685¹)

Z dziewięciu funkcjonujących przedsiębiorców, prowadzących recykling oraz innych niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych, trzech zostało skontrolowanych w 2017 r., jeden w 2016 r. a pozostałych pięciu nie zostało skontrolowanych, co szerzej opisano w sekcji „*Stwierdzone nieprawidłowości*”.

(akta kontroli str. 672-685, 2155-2156)

Z 35 zakończonych kontroli (z 40 rozpoczętych) stwierdzono nieprawidłowości w 21⁶⁷, w tym brak sprawozdań, brak zawiadomienia o rozpoczęciu działalności, brak prowadzenia na bieżąco ewidencji opakowań.

(akta kontroli str. 75, 444-450, 527, 667-685¹)

W sprawie realizacji wydanych zaleceń Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *W przypadku gdy kontrola kończy się wystąpieniem pokontrolnym wyznaczony zostaje termin*

⁶⁶ W tym 14 dotyczyło także zużytych baterii i zużytych akumulatorów.

⁶⁷ Nieprawidłowości stwierdzono łącznie w 21 kontrolach, z tego: a) w 11 z 19 przeprowadzonych kontroli w 2016 r.; b) w czterech z 10 kontroli przeprowadzonych w 2017 r.; c) w dwóch z dwóch przeprowadzonych kontroli w 2018 r.; d) w czterech zakończonych kontrolach przeprowadzonych w 2019 r. (pięć pozostałych kontroli nie zostało zakończonych do 20.11.2020 r.).

w którym podmiot kontrolowany ma się ustosunkować do przedstawionych zarzutów. Podkreślić jednak należy, że nie wynika to z żadnych przepisów prawa. W przypadku zakończenia kontroli bez stwierdzenia naruszeń podmiotowi przedstawia się przypomnienie jego obowiązków w zakresie ochrony środowiska znajdujących się w kompetencji marszałka. Czy zalecenie/pouczenia zostały zrealizowane Wydział weryfikuje podczas analizy złożonych sprawozdań/korekt. Jeśli w trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości np. w zakresie zbiorczego zestawienia, podmiot składa korektę sprawozdania. Weryfikacja korekty pozwala na ustalenie czy podmiot wprowadził postulowane zmiany.

(akta kontroli str. 2017)

Dyrektor w sprawie weryfikacji DPR/DPO wyjaśnił: Dokumenty DPO/DPR wystawiane są przez recyklera na wniosek przedsiębiorcy zainteresowanego np. wprowadzającego produkty w opakowaniach, który ma obowiązek zapewnienia odzysku i recyklingu. Zatem nie każdy przedsiębiorca posiada DPO/DPR.

(akta kontroli str. 2186)

Każda z 40 kontroli podjęta została z inicjatywy własnej Urzędu na podstawie przeprowadzonej analizy. Nie kierowano się informacjami uzyskanymi od innych podmiotów oraz ustaleniami zawartymi w otrzymanych sprawozdaniach z przeprowadzonego audytu.

(akta kontroli str. 672-685)

Po przeprowadzonych 21 kontrolach, w których stwierdzono nieprawidłowości w czterech przypadkach⁶⁸ zostało skierowane wystąpienie pokontrolne do Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora. Ochrony Środowiska w Szczecinie⁶⁹. Do pozostałych organów Urząd nie występował o podejmowanie działań w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.

(akta kontroli str. 668-671)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: Zgodnie z art. 70 ust. 4 ustawy o bateriach i akumulatorach marszałek województwa występuje do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie działań będących w zakresie jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli stwierdzi naruszenie przez kontrolowany podmiot lub kontrolowaną osobę fizyczną przepisów ustawy lub wystąpi uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić, przekazując dokumentację sprawy – wobec powyższego należy stwierdzić, iż we wskazanych przez NIK (4 kontrolach) nastąpiło uzasadnione podejrzenie o wystąpieniu istotnych naruszeń, które mogłyby stanowić podstawę do podjęcia działań przez WIOŚ.

(akta kontroli str. 2017)

Marszałek 30 stycznia 2020 r., tj. w terminie określonym w art. 53 ust. 6 ustawy o opakowaniach, przekazał informację o wynikach kontroli przeprowadzonych w poprzednim roku kalendarzowym wraz z wnioskami, w tym planowanymi działaniami zmierzającymi do usunięcia stwierdzonych naruszeń. Ujęto w niej wyniki czterech z dziewięciu zaplanowanych kontroli (pozostałe pięć było w trakcie realizacji na dzień sporządzenia informacji), w tym stwierdzone nieprawidłowości i sformułowane zalecenia.

(akta kontroli str. 134-138, 667)

Zgodnie z przepisem art. 53a ustawy o opakowaniach marszałkowie województw współpracują ze sobą przy wykonywaniu przepisów ustawy, w szczególności marszałek województwa, który nie jest właściwy do: 1) przeprowadzenia kontroli przestrzegania i stosowania przepisów ustawy, może zwrócić się do właściwego

⁶⁸ Trzykrotnie w 2016 r. i raz w 2019 r.

⁶⁹ Dalej: Zachodniopomorskiego Inspektora.

marszałka województwa o przeprowadzenie kontroli przedsiębiorcy; 2) wykreślenia z rejestru, może zwrócić się do właściwego marszałka województwa o wykreślenie przedsiębiorcy z rejestru.

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Współpraca z Marszałkami prowadzona jest na bieżąco. Współpraca jest prowadzona w trybie roboczym z postaci rozmów telefonicznych oraz korespondencji e-mail.*

(akta kontroli str. 1507)

3. Według stanu na 30 czerwca 2020 r. na terenie województwa zachodniopomorskiego funkcjonowało 1 791 podmiotów wprowadzających produkty w opakowaniach⁷⁰.

(akta kontroli str. 91-98)

Kierownik Biura oświadczyła: *przedsiębiorcy mogą realizować obowiązek kampanii edukacyjnych samodzielnie lub za pośrednictwem organizacji odzysku. Zatem nie wszyscy przedsiębiorcy mają obowiązek składać sprawozdania do Urzędu.*

(akta kontroli str. 1388)

W sprawie przedsiębiorców, którzy zlecieli organizacji odzysku opakowań działającej na terenie województwa zachodniopomorskiego sporządzenie sprawozdań za lata 2016-2019 (art. 45 ust. 3 ustawy o opakowaniach) Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Zgodnie z danymi przedstawionymi w sprawozdaniu organizacja odzysku opakowań zarejestrowana w Szczecinie przejęła obowiązki wynikające z ustawy o opakowaniach za: 2019 r. – brak danych, na dzień 21.10.2020 r., Ministerstwo Klimatu nie udostępniło modułu sprawozdawczego Marszałkowi Województwa Zachodniopomorskiego; 2018 r. od 3 814 przedsiębiorców (z terenu kraju); 2017 r. od 3 577; 2016 r. od 3 401.*

(akta kontroli str. 1507)

W sprawie przedsiębiorców, którzy powinni złożyć sprawozdania z ustawy o opakowaniach Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Wpis do rejestru BDO – w zakresie wprowadzania produktów w opakowaniach uzyskały na dzień 10.12.2020 r. – 1952 podmioty. Zatem taka liczba przedsiębiorców jest zobowiązana rozliczyć się z opłaty produktowej dot. opakowań. Jednakże należy mieć na uwadze że część z tych przedsiębiorców ma scedowany obowiązek na organizację odzysku opakowań, tym samym nie składa sprawozdań samodzielnie do Urzędu.*

(akta kontroli str. 2047)

Za lata 2016-2018 Wydział zweryfikował 1 049 sprawozdań⁷¹. Do Urzędu wpłynęło w 2017 r. 7 211 sprawozdań dotyczących gospodarki odpadami a w 2018 r. 7 558.

Kierownik Biura oświadczyła, że nie można wygenerować danych o liczbie przedsiębiorców, którzy: nie złożyli sprawozdań, złożyli błędne sprawozdania lub złożyli sprawozdania niezawierające wszystkich wymaganych informacji.

(akta kontroli str. 650-650¹, 1400)

W sprawie sposobu, w jaki weryfikowano składane sprawozdania, w tym czy były określone procedury dla ich weryfikacji oraz czy porównywano sprawozdania z dokumentami ewidencji odpadów, DPR/DPO, Dyrektor wyjaśnił: *Sprawozdania składane przez przedsiębiorców weryfikowane są przez pracownika Wydziału w oparciu o przepisy ustawowe. Brak jest konieczności oraz nie ma wymogu ustawowego, aby Marszałek określał procedury w tej materii.*

(akta kontroli str. 1506)

⁷⁰ Na koniec: 2016 r. 495, 2017 r. 264, 2018 r. 286, 2019 r. – brak danych w Urzędzie.

⁷¹ Za 2016 r. 497, 2017 r. 267, 2018 r. 285.

Na przykładzie pięciu wybranych sprawozdań ustalono m.in., że sprawozdania zostały złożone w terminie na obowiązujących wzorach sprawozdań, wskazano nazwę organizacji odzysku opakowań wykonującej obowiązek prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych, sprawozdania nie były weryfikowane z dokumentami ewidencji odpadów, DPR/DPO. Dominującymi odpadami były opakowania z tworzyw sztucznych, papieru i tektury oraz drewna.

(akta kontroli str. 651)

Według zbiorczych sprawozdań z systemu SOZAT za lata 2016-2018 na terenie województwa zachodniopomorskiego wytworzono: 1 343,6 tys. Mg masy opakowań, w tym z: tworzyw sztucznych 685,5 tys. Mg; odpadów z papieru 534,9 tys. Mg, drewna 57,5 tys. Mg, a przekazano do odzysku 923,6 tys. Mg odpadów opakowaniowych, w tym z: tworzyw sztucznych 73,3 tys. Mg, papieru 407,4 tys. Mg, drewna 333,1 tys. Mg.

(akta kontroli str. 1905-1965)

W sprawie czy oraz w jaki sposób weryfikowano informacje dotyczące prowadzenia kampanii edukacyjnych, zawarte w złożonych sprawozdaniach na podstawie ww. ustawy, Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Przedsiębiorca w sprawozdaniu dot. gospodarki opakowaniami wskazuje sposób realizacji kampanii edukacyjnych, przy czym może ten obowiązek realizować w różnorodny sposób np.: - scedować umową na organizację odzysku (wówczas w trakcie kontroli sprawdzane są zapisy umów), - realizowane przez podmioty zewnętrzne (wówczas w trakcie kontroli sprawdzane są zapisy umowy/ faktury/ rachunki), - realizowane samodzielnie (wówczas w trakcie kontroli/ weryfikacji sprawdzane są faktury/ rachunki/ oświadczenia/ ulotki/ sprawdzane informacje na stronach internetowych dot. przeprowadzonych kampanii), - realizowane samodzielnie – poprzez wpłatę środków na rachunek bankowy prowadzony przez Urząd.*

(akta kontroli str. 1507)

W zakresie wykorzystania złożonych sprawozdań o produktach w opakowaniach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami opakowaniowymi, o których mowa w przepisach art. 45 ustawy o opakowaniach do analiz i typowania podmiotów do kontroli, Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Jednym z obowiązków Wydziału jest weryfikacja sprawozdań pod względem merytorycznym. W przypadku wątpliwości lub błędów, pracownik kontaktuje się w przedsiębiorcą telefonicznie lub i mailowo w celu wyjaśnienia nieprawidłowości, a w przypadku sytuacji wątpliwych lub/i wymagających dodatkowych ustaleń przeprowadzane są dodatkowe działania kontrolne.*

(akta kontroli str. 2017-2018)

4. Podmioty prowadzące gospodarkę opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, zobowiązane były do składania sprawozdań zgodnie z przepisem art. 73 ust. 1 ustawy o odpadach. Urząd nie dysponował danymi o liczbie podmiotów, które nie złożyły sprawozdania za dany rok, złożyły sprawozdanie w terminie lub po terminie.

(akta kontroli str. 91-98, 650)

Urząd dysponował wykazem podmiotów, które złożyły sprawozdania za lata 2016-2018 r. z podziałem na opłatę łączną za produkty i opakowania; opłat z tytułu kampanii edukacyjnych; informację o podmiotach, które przeznaczyły środki na prowadzone kampanie edukacyjne (bez wskazania wartości środków); podmiotów, które przywiozły opakowania z zagranicy (bez wskazania masy opakowań); podmioty, które wywiozły za granice opakowania (bez wskazania masy opakowań).

(akta kontroli str. 139-443)

Urząd nie dysponował informacjami za 2019 r. ile podmiotów z terenu województwa zachodniopomorskiego, zgodnie z przepisem art. 46⁷² ustawy o opakowaniach, powinno poddać się audytowi.

(akta kontroli str. 652-654, 666)

W sprawie weryfikacji czy wszystkie podmioty zobowiązane zrealizowały obowiązek poddania się audytowi Dyrektor Wydziału w złożonym wyjaśnieniu wskazał tylko zakres weryfikacji złożonych sprawozdań z audytu.

(akta kontroli str. 2043-2044)

Kierownik Biura oświadczyła: *wyjaśnienia dotyczą tego kto musi się poddać audytowi i aby to ustalić urząd napisał na czym polega weryfikacja tego czy dany podmiot ma złożyć audyt, a nie weryfikacja audytu.*

(akta kontroli str. 2064)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił m.in.: *Do wykonania audytu zobowiązani są przedsiębiorcy którzy wystawią dokumenty DPO i mają decyzję na przetwarzanie co najmniej 400 Mg odpadów rocznie oraz przedsiębiorcy wystawiający EDPR na więcej niż 400 Mg odpadów rocznie. Zatem w przypadku zmiany decyzji (przy DPR) na mniejsze ilości, lub nie wystawienia EDPR na ww. ilości przedsiębiorca nie ma obowiązku zlecenia audytu.*

(akta kontroli str. 2187)

W sprawie przedłożenia dokumentacji potwierdzającej weryfikowanie czy wszystkie podmioty z terenu województwa zachodniopomorskiego zobowiązane do poddania się audytowi wypełniły ten obowiązek w ustawowym terminie⁷³, Kierownik Biura oświadczyła: *Obowiązek przeprowadzania audytu mają organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz prowadzący zakład przetwarzania. Sprawozdania są przedkładane do Urzędu w formie papierowej. Ich weryfikacja polega na przeanalizowaniu wniosków zawartych w złożonych dokumentach. W przypadku wątpliwości podejmowany jest kontakt telefoniczny z podmiotem.*

(akta kontroli str. 1385, 1391, 1399)

Urząd za lata 2016-2019 otrzymał łącznie 21⁷⁴ sprawozdań z audytu, z tego za: 2016 r. sześć, 2017 r. pięć, 2018 r. sześć, 2019 r. cztery.

(akta kontroli str. 666, 2043-2044)

Urząd weryfikował spełnianie przez audytorów wymagań określonych w przepisie art. 47 ustawy o opakowaniach oraz zgodność zakresu przeprowadzonego audytu z wymaganiami określonymi w art. 48 ustawy o opakowaniach. Urząd nie stwierdził nieprawidłowości związanych ze sporządzeniem sprawozdań. Audytorzy nie wskazali na wystąpienie w audytowanej działalności istotnych nieprawidłowości⁷⁵, o których mowa w przepisie art. 53 ust. 2a ustawy o opakowaniach. Na podstawie

⁷² Przepis art. 46 ust. 1 ustawy o opakowaniach stanowi: Przedsiębiorcy: 1) prowadzący recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych, którzy wystawiają dokumenty DPO oraz dokumenty DPR i posiadają zezwolenie na przetwarzanie, o którym mowa w art. 41 ustawy o odpadach, pozwalające na odzysk odpadów o masie przekraczającej 400 Mg, 2) eksportujący odpady opakowaniowe oraz przedsiębiorcy dokonujący wewnątrzwspólnotowej dostawy odpadów opakowaniowych, którzy sporządzili w danym roku kalendarzowym dokumenty EDPR lub dokumenty EDPO potwierdzające eksport odpadów opakowaniowych lub wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych o masie przekraczającej 400 Mg - są obowiązani do przeprowadzenia rocznego audytu zewnętrznego, zwanego dalej "audytem".

⁷³ Wystąpiono dwukrotnie o jej przekazanie.

⁷⁴ W tym dwa złożone dzień po terminie (sprawozdania za 2019 r. złożone przez T. sp. z o.o. i T2. sp. z o.o.) i jedno dwa dni po terminie (sprawozdanie za 2018 r. K.P. sp. z o.o. wysłane pocztą 17 czerwca 2019 r.).

⁷⁵ Urząd otrzymał 20 sprawozdań z rocznego audytu, w jednym (R. Sp. J. za 2016 r. stwierdzono trzy uchybienia).

sprawozdań z rocznego audytu Urząd nie wszczywał w latach 2016-2020 (do 31 października) kontroli podmiotów.

(akta kontroli str. 652-654, 672-685)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił m.in.: *W trakcie weryfikacji złożonych dokumentów i wprowadzania ich do systemu SOZAT sprawdzane są m.in. takie elementy jak posiadane zezwolenia i masa odpadów, jeśli na podstawie tych danych wynika, że podmiot jest zobowiązany złożyć raport z audytu jest on o tym informowany telefonicznie/ mailowo lub w trakcie kontroli. Audyt jest przeprowadzany przez akredytowanego weryfikatora środowiskowego, przy czym weryfikator środowiskowy wykonuje działalność na podstawie dokumentu akredytacyjnego w zakresie audytu, wydanego przez krajową jednostkę akredytującą. Audytora wybiera przedsiębiorca, który również pokrywa koszty przeprowadzenia audytu. Audytor podczas audytu dokonuje sprawdzenia: spełniania wymagań wynikających z ustawy o odpadach, w tym zgodności posiadanych decyzji z prowadzonym recyklingiem i innym niż recykling procesem odzysku; możliwości technicznych, w tym mocy przerobowych instalacji posiadanych przez prowadzącego odzysk i recykling pozwalających na przetwarzanie odpadów opakowaniowych w wielkości odpowiadającej danym zawartym w dokumentach DPO i DPR wystawionych w danym roku; zgodności informacji zawartych w oświadczeniu wraz ze stanem faktycznym; masy odpadów opakowaniowych przyjętych i odpowiednio przetworzonych lub wywiezionych z terytorium kraju. Na podstawie ww. informacji oraz zebranych dokumentów i dowodów audytor sporządza pisemne sprawozdanie z przeprowadzonego audytu, które przekazuje: przedsiębiorcy wraz z dokumentacją audytu; wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska, właściwemu ze względu na miejsce prowadzenia działalności podmiotów - uwierzytelnioną kopię sprawozdania; marszałkowi województwa - uwierzytelnioną kopię sprawozdania. Wobec powyższego Marszałek podczas analizy danych przedstawionych w uwierzytelnionej kopii sprawozdania, sprawdza czy zawiera ono wszystkie elementy określone w ustawie. Przy tym wskazać należy, iż do Urzędu wraz ze sprawozdaniem nie wpływają dokumenty źródłowe na podstawie których został sporządzony audyt (nie ma takiej delegacji ustawowej), tym samym nie poddawane są w wątpliwość ustalenia audytora.*

(akta kontroli str. 1508-1509)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wbrew wymaganiom przepisu art. 42 ust. 1 i 2 ustawy o recyklingu pojazdów, Marszałek od 2019 r. nie publikował na stronie internetowej BIP Urzędu wykazu przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu oraz punkty zbierania pojazdów.

(akta kontroli str. 43, 54, 1386)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Marszałek Województwa został zobowiązany ustawą o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji do zamieszczenia wykazów przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu oraz przedsiębiorców prowadzących punkty zbierania pojazdów na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu. W latach 2016-2018 (do maja) rejestr był aktualizowany, publikowany na Biuletynie Informacji Publicznej oraz zawierał wszelkie wymagane ustawowo dane niezbędne do umieszczenia w wykazie. W związku z wejściem w życie „RODO” zwanego „Ogólnym rozporządzeniem o Ochronie Danych” rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, rejestr ten został usunięty z Biuletynu Informacji Publicznej. Na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu (...)*

znajduje się archiwalny wykaz przedsiębiorców prowadzących punkty zbierania pojazdów oraz prowadzących stacje demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji (<http://bip.rbip.wzp.pl/artukul/stacje-demontazu-i-punkty-zbierania-pojazdow-wycofanych-z-eksploatacji>). Urząd prowadzi na bieżąco aktualizowany, wewnętrzny wykaz stacji demontażu pojazdów i punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji.

(akta kontroli str. 43, 54, 1386, 2008, 2017)

2. Wbrew wymogom przepisu 53 ust. 2 pkt 1 ustawy o opakowaniach, Marszałek nie skontrolował w latach 2016-2020 pięciu przedsiębiorców prowadzących recykling oraz innych niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych, natomiast jeden podmiot nie został skontrolowany z zakładaną w ww. przepisie częstotliwością, tj. co najmniej raz na 3 lata⁷⁶.

(akta kontroli str. 672-685, 2155-2156)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Z uwagi na liczne i częste zmiany przepisów w ostatnich latach (w tym wprowadzenie rejestru BDO) w znacznym stopniu obciążające pracowników nowymi kompetencjami, kontrole przez Wydział prowadzone są według potrzeb zgodnie z możliwościami czasowi i kadrowymi Wydziału.*

(akta kontroli str. 2193)

3. Zamieszczony przez Marszałka na stronie internetowej Urzędu, wykaz miejsc odbioru oraz wykaz zbierających zużyte baterie lub zużyte akumulatory na terenie województwa, nie był aktualizowany od 16 czerwca 2016 r.

(akta kontroli str. 1255-1299)

Zgodnie z przepisem art. 69 ust. 4 ustawy o bateriach i akumulatorach, marszałek województwa udostępnia na stronie internetowej urzędu marszałkowskiego oraz w sposób zwyczajowo przyjęty wykaz miejsc odbioru oraz zbierających zużyte baterie lub zużyte akumulatory na terenie województwa.

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Zgodnie z wcześniejszymi odpowiedziami, nie było potrzeby aktualizowania wykazu. Przedsiębiorcy składający sprawozdania z zakresu baterii i akumulatorów mają obowiązek dołączyć wykaz punktów zbierania i miejsc odbioru baterii i akumulatorów – na podstawie składanych informacji weryfikowany jest wykaz dostępny na stronie urzędu.*

(akta kontroli str. 2044)

Zapisy na stronie internetowej Urzędu wskazują, że ostaną aktualizacja miała miejsce 16 kwietnia 2016 r. Łącznie zamieszczono m.in. 1 846 miejsc odbioru zużytych baterii, w tym np. w Szczecinie wykazano 36 gimnazjów, które zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁷⁷ oraz ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe⁷⁸ zostały przekształcone z dniem 1 września 2017 r. w inne typy szkół.

OCENA CZĄSTKOWA

Nadzór Marszałka nad podmiotami wprowadzającymi na rynek krajowy produkty i produkty w opakowaniach oraz gospodarującymi odpadami użytkowymi i opakowaniowymi nie zapewniał realizacji - przez wszystkie podmioty - obowiązków wynikających z przepisów o gospodarowaniu odpadami.

Brak bazy danych, dostarczającej kompletnej informacji powodował, że Marszałek nie dysponował pełną wiedzą o podmiotach pozostających w jego właściwości. W efekcie nie był w stanie stwierdzić czy sprawozdania przekazali mu wszyscy zobowiązani do tego przedsiębiorcy. Brak sprawozdań uniemożliwił pełną

⁷⁶ Ostatnia kontrola została przeprowadzona w 2016 r.

⁷⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 910, ze zm.

⁷⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 60, ze zm.

weryfikację realizacji obowiązków, między innymi, w zakresie opłaty produktowej, depozytowej oraz prowadzenia kampanii edukacyjno-informacyjnych. W ograniczonym zakresie egzekwowano realizację obowiązków sprawozdawczych. Marszałek nie podejmował także działań w celu ustalenia liczby podmiotów zobowiązanych do przekazania mu sprawozdań. Pomimo że w przepisach prawa brak jest zapisów nakładających taki obowiązek na Marszałka, to posiadanie powyższych informacji było istotne dla rzetelnej realizacji obowiązków kontroli przestrzegania przepisów ustaw o: bateriach i akumulatorach, zużyтым sprzęcie, recyklingu pojazdów, opakowaniach, przypisanych w tych ustawach marszałkom województw. Marszałek nie publikował wykazu przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu oraz punkty zbierania pojazdów, nie przeprowadzał kontroli przedsiębiorców prowadzących recykling oraz innych niż recykling procesów odzysku odpadów z wymaganą przez ustawę o opakowaniach częstotliwością oraz nie zaktualizował wykazu miejsc odbioru zużytych baterii i akumulatorów.

OBSZAR

3. Zapewnienie właściwego odbioru i zagospodarowania wytwarzanych odpadów komunalnych

Opis stanu faktycznego

3.1. Posiadane aktualne informacje o źródłach powstawania odpadów i problemach związanych z gospodarowaniem odpadami.

Kierownik Biura w zakresie posiadanej przez Wydział dokumentacji dotyczącej podejmowanych działań zmierzających do ustalenia rzeczywistej ilości wytwarzanych odpadów komunalnych i możliwości ich zagospodarowania, tj. dokonania rzetelnej analizy w zakresie potrzeb inwestycyjnych w gospodarce odpadami komunalnymi, oświadczyła: *Dane dotyczące rzeczywistej ilości wytwarzanych odpadów komunalnych i możliwości ich zagospodarowania podlegają weryfikacji w związku z corocznymi sprawozdaniami z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi sporządzanymi przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast, na podstawie których, marszałek przygotowuje roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie województwa zachodniopomorskiego. Analiza potrzeb inwestycyjnych była przeprowadzona podczas opracowywania Planu Gospodarki Odpadami (...) na lata 2016-2022 (...). Ponieważ w Planie Inwestycyjnym zakres przedsięwzięć wskazanych do rozbudowy, modernizacji oraz planowanych nowych instalacji został ustalony w oparciu o zapotrzebowanie wynikające z bilansu mocy przerobowych funkcjonujących instalacji oraz ilości wytwarzanych odpadów, nie było możliwości planowania nowych instalacji zagospodarowujących odpady komunalne w przypadku, gdy moce przerobowe istniejących były wystarczające lub przewyższały ilości wytwarzanych odpadów. Zmiany wprowadzone ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (...) uchyliły przepis uzależniający uzyskanie decyzji niezbędnych do wybudowania i uruchomienia instalacji od wcześniejszego ujęcia tej instalacji w wojewódzkim planie gospodarki odpadami. Co wg ustawodawcy ma na celu ułatwienie powstawania nowych instalacji.*

(akta kontroli str. 45-46)

W zakresie posiadanej przez Wydział dokumentacji dotyczącej podejmowanych działań zmierzających do zapewnienia bieżących, jak najpełniejszych i odzwierciedlających stan faktyczny danych i informacji o rzeczywistej ilości wytwarzanych odpadów komunalnych, a także ilości odpadów komunalnych przetwarzanych i po procesie ich przetworzenia; możliwości ich zagospodarowania oraz potrzeb inwestycyjnych na terenie województwa, Kierownik Biura oświadczyła: *Masę wytworzonych odpadów komunalnych można określić wyłącznie na podstawie ilości odpadów odebranych od właścicieli nieruchomości, zebranych w PSZOK oraz*

zebranych przez podmioty posiadające zezwolenie na zbieranie odpadów stanowiących frakcję odpadów komunalnych. Dokumentację działań zmierzających do zapewnienia bieżących, jak najpełniejszych i odzwierciedlających stan faktyczny danych i informacji nt. rzeczywistej ilości wytwarzanych odpadów komunalnych w podziale na kody poszczególnych odpadów, stanowią sprawozdania wójtów, burmistrzów, prezydentów miast z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, jak również WPGO 2022 oraz sprawozdanie z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2016. (...). Dane i informacje nt. ilości odpadów powstałych po procesie przetwarzania odpadów komunalnych przekazanych do zagospodarowania, zawarte są w sprawozdaniach wójtów, burmistrzów, prezydentów miast z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi stanowią: 1. sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi składane przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast jedynie w zakresie: - informacji o masie pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania przeznaczonych do składowania, - masy odpadów frakcji materiałowej wysortowanej z odebranych i zebranych odpadów komunalnych, uwzględnione do wyliczenia poziomu recyklingu papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła - jeżeli dana gmina uzyskała takie dane i wykazała je, jako informacje dodatkowe. 2. zbiorcze zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów przedkładane przez podmioty prowadzące instalacje MBP o statusie RIPOK w zakresie: - informacji o masie pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania (MBP) przeznaczonych do procesu przetwarzania biologicznego-biostabilizacja odpadów o kodzie 191212 o frakcji poniżej 80 mm. Z uwagi na brak wymogów prawnych, co do wskazywania źródła pochodzenia (czy są to odpady powstałe po przetworzeniu odpadów komunalnych, czy przemysłowych) przetwarzanych odpadów, ze zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, nie można uzyskać więcej danych dotyczących dalszego zagospodarowania odpadów komunalnych powstałych po ich przetworzeniu. 3. od 2017 r. zbiorcze zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów przedkładane przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o. w Szczecinie (...), w zakresie masy odpadów o kodzie 191212 i 191210 poddanych procesowi spalania (R1). (...) ZUO Szczecin, poddaje spalaniu wyłącznie odpady powstające na liniach sortowniczych regionalnych instalacji MBP w wyniku przetwarzania odpadu o kodzie 200301 – niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (...).

(akta kontroli str. 1407-1408)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: Informacja w zakresie kodów i ilości odpadów jakie mogą być przetwarzane na poszczególnych instalacjach komunalnych zawarte są decyzjach administracyjnych, stąd Urząd jest w posiadaniu przedmiotowych danych. Urząd nie dysponuje informacjami w zakresie danych dotyczących dalszego zagospodarowania odpadów komunalnych powstałych po ich przetworzeniu. Wynika to z faktu, że żaden uczestnik systemu gospodarki odpadami komunalnymi nie miał obowiązku przedstawiania takich danych urzędowi. Zakres informacji jakie są przedkładane marszałkowi województwa w zbiorczych zestawieniach danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów przedkładane przez podmioty prowadzące instalacje o statusie instalacji komunalnej (dawnej RIPOK) są określone w rozporządzeniach ministra właściwego do spraw środowiska

(przed uruchomieniem sprawozdawczości w systemie BDO) oraz instrukcji wypełniania przedmiotowego sprawozdania wytwórców odpadów (dot. sprawozdawczości za 2019 r. w systemie BDO). Należy zauważyć, iż obowiązek wskazania strumienia pochodzenia przetwarzanych odpadów pojawił się dopiero w sprawozdawczości za 2019 r. składanej za pomocą systemu BDO.

(akta kontroli str. 2187)

W zakresie przedłożenia posiadanej dokumentacji dotyczącej informacji o ilości i sposobie postępowania z odpadami po przetworzeniu odpadów komunalnych, szczególnie z tzw. odpadami wysokokalorycznymi oraz pozostałościami z sortowania, a także dokumentacji dotyczącej monitorowania sposobu postępowania z odpadami powstającymi w wyniku przetworzenia odpadów komunalnych, Kierownik Biura oświadczyła: Dokumentację posiadanych informacji o ilości i sposobie postępowania z odpadami po przetworzeniu odpadów komunalnych, dotyczące odpadów wysokokalorycznych oraz pozostałości z sortowania jest bardzo ograniczona. Z uwagi na brak wymogów prawnych, co do wskazywania źródła pochodzenia (czy są to odpady powstałe po przetworzeniu odpadów komunalnych, czy przemysłowych) przetwarzanych odpadów, ze zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, nie można uzyskać więcej danych dotyczących dalszego zagospodarowania odpadów komunalnych powstałych po ich przetworzeniu. Ponadto, prowadzący instalację MBP nie jest zobowiązany do przedkładania informacji dotyczących dalszego zagospodarowania paliwa alternatywnego wytworzonego z odpadów komunalnych.

(akta kontroli str. 1408-1409)

W zakresie przedłożenia dokumentacji dotyczącej zlecanych badań (w tym badania morfologii wytwarzanych na terenie województwa odpadów), analizy dotyczące źródeł, ilości lub sposobów zagospodarowania odpadów komunalnych oraz po procesie przetworzenia, Kierownik Biura oświadczyła: Wydział (...) nie zlecał badań oraz analiz dotyczących źródeł, ilości lub sposobów zagospodarowania odpadów komunalnych oraz po procesie przetworzenia. Nie ma podstaw prawnych do przeprowadzenia badań morfologicznych odpadów, Marszałek Województwa nie ma podstaw prawnych, aby realizować tego typu zadania.

(akta kontroli str. 76-77)

W obowiązujących w okresie objętym kontrolą wojewódzkich planach gospodarki odpadami wprowadzono trzy zmiany, tj.: Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2023 obowiązywał do 27 grudnia 2016 r. zmieniany był 14 razy, w tym 14. zmiana została wprowadzona po 1 stycznia 2016 r.; 2) Plan 2016-2020 (zmieniany był dwukrotnie do zakończenia czynności kontrolnych⁷⁹); Plan 2020-2026 nie był zmieniany.

(akta kontroli str. 30-35)

⁷⁹ Uchwała Nr XXIV/393/17 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 6 czerwca 2017 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVIII/322/16 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 27 grudnia 2016 r. w sprawie wykonania Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2017 r. poz. 2615), uchwała weszła w życie 28 czerwca 2017 r.; uchwała Nr XXXII/508/18 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVIII/322/16 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 27 grudnia 2016 r. w sprawie wykonania Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028 (Dz. Urz. Woj. Zach. poz. 2832), uchwała weszła w życie 29 czerwca 2018 r.

Jako uzasadnienie do wprowadzenia 14. zmiany do planu przyjętego 29 czerwca 2012 r. wskazano m.in: *Należy zaznaczyć, iż dnia 23 stycznia 2016 r. przestało obowiązywać rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, w związku z powyższym instalacje MBP muszą spełniać wymagania BAT (najlepszej dostępnej techniki), ponieważ brak jest szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia ww. instalacji, zachodzących tam procesów oraz wymagań dla powstających tam odpadów. Do Wydziału (...) wpłynęły informacje od zarządców składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, które mają w chwili obecnej status instalacji zastępczej, dotyczące niepodejmowania działań zmierzających do dostosowania ich do wymagań instalacji regionalnych. W związku z powyższym w celu uporządkowania uchwały w sprawie wykonania planu gospodarki odpadami należy wykreślić z niej następujące instalacje: składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Gryfinie - pismem z 24.11.2015 r. prezes zarządu PUK Sp. z o.o. w Gryfinie ...poinformował, iż na składowisko nie są przyjmowane zmieszane odpady komunalne, pozostałości z sortowania oraz z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, instalacja jest wykorzystywana na potrzeby własne PUK Sp. z o.o. w Gryfinie, składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Straszewie - pismem z 18.03.2015 r. MPGK Sp. z o.o. w Choszcznie poinformowało, iż instalacja nie będzie dostosowywana do wymagań instalacji regionalnej, a odpady do tej pory przyjmowane na składowisko będą przekazywane do instalacji regionalnej.*

Plan 2016-2022 został sporządzony, jako realizacja przepisów ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o odpadach (...), która wprowadziła obowiązek sporządzania aktualizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami oraz planu inwestycyjnego będącego załącznikiem do WPGO, w terminie do 30 czerwca 2016 r. Zgodnie z art. 35 ust. 7 ustawy o odpadach (...) wojewódzki plan gospodarki odpadami powinien być zgodny z krajowym planem gospodarki odpadami i służyć realizacji zawartych w nim celów. Wydział (...) w roku 2015 przystąpił do analizy aktualnego stanu gospodarki odpadami na terenie województwa zachodniopomorskiego. Przeprowadzono ankietyzację wśród gmin oraz zarządzających instalacjami do przetwarzania odpadów, wykorzystano również informacje pochodzące z WSO, GUS, SOZAT oraz sprawozdań gminnych. Dokonana analiza pozwoliła na przygotowanie niniejszego dokumentu, który zawiera aktualny obraz stanu gospodarki odpadami w województwie zachodniopomorskim. Opóźniona publikacja uchwały nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie KPGO 2022, która nastąpiła w dniu 11 sierpnia 2016 r. uniemożliwiła dotrzymanie przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego ustawowego terminu uchwalenia aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego.

Zmiany do Planu 2016-2022 z 2017 r. i 2018 r. wprowadzono w związku z zakończeniem budowy i oddania do użytkowania odpowiednio: regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych oraz instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów o statusie ponadregionalnym.

Sprawozdanie z realizacji Planu 2016-2022, o którym mowa w przepisie art. 39 ust. 1⁸⁰ ustawy o odpadach, obejmujące okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2016 r., przyjęte zostało uchwałą Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego nr XXVII/428/17 z 30 października 2017 r.

⁸⁰ Przepis art. 39 ust. 1 ustawy o odpadach stanowi, że z realizacji planów gospodarki odpadami są sporządzane sprawozdania, obejmujące okres 3 lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres, zwany dalej "okresem sprawozdawczym"

Zgodnie z przepisem art. 39 ust. 3 ustawy o odpadach sprawozdanie z realizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami - przygotowuje i przedkłada sejmikowi województwa oraz ministrowi właściwemu do spraw klimatu zarząd województwa, w terminie 12 miesięcy po upływie okresu sprawozdawczego.

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Wydział przystąpił do opracowania Sprawozdania z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego za lata 2017-2019. Jest ono przygotowywane przez pracowników Wydziału. Obecnie trwa analiza danych za lata 2017-2018. Przeprowadzona analiza danych za 2019 rok dotyczy wyłącznie opracowań własnych oraz danych uzyskanych z ankiet, ponieważ uruchomienie przez Ministra Klimatu i Środowiska systemu BDO w niepełnej wersji spowodowało opóźnienia w raportowaniu danych za 2019 r. Terminy złożenia kluczowych sprawozdania niezbędnych do sporządzenia raportów za 2019 r. były wielokrotnie przesuwane przez Ministra Klimatu. (...) W dniu 12 października 2020 r. Minister Klimatu poinformował Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, iż na stronie Biuletynu Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny udostępniony został projekt z 9.10.2020 r. ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, w którym to w art. ust. 2 dodaje się art. 227a w brzmieniu: „1. Zarząd województwa przygotowuje i przedkłada sejmikowi województwa oraz ministrowi właściwemu do spraw klimatu sprawozdanie z realizacji wojewódzkiego planu gospodarki odpadami za okres sprawozdawczy obejmujący lata 2017-2019 w terminie 15 miesięcy po upływie tego okresu sprawozdawczego.*

(akta kontroli str. 2011-2013)

3.2. Nadzór nad realizacją obowiązków sprawozdawczych przez gminy.

Pięć gmin po upływie ustawowego terminu⁸¹, złożyło za lata 2016-2018⁸² roczne sprawozdania z realizacji celów z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, o których mowa w przepisie 9q ust. 1 ustawy o utrzymaniu porządku. Nie było przypadku niezłożenia sprawozdania przez gminę.

(akta kontroli str. 103)

Zgodnie z przepisem art. 7 ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2⁸³, roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2019 rok wójt/burmistrz/prezydent miasta przekazuje w terminie do dnia 31 października 2020 r. Przepis art. 9q ustawy o utrzymaniu porządku stanowi, że wójt, burmistrz lub prezydent miasta roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przekazuje marszałkowi województwa i wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska, przy czym sprawozdanie jest przekazywane marszałkowi województwa za pośrednictwem BDO.

Kierownik Biura oświadczyła, że Wydział nie dysponował informacjami, które gminy złożyły sprawozdanie do 31 października 2020 r., a które po tym terminie lub jeszcze nie złożyły sprawozdania⁸⁴, ponieważ: *nie ma dostępu do modułu sprawozdawczego BDO.*

(akta kontroli str. 2002)

⁸¹ Jedna 23 kwietnia 2019 r. (sprawozdanie za 2018 r.); dwie 1 kwietnia 2019 r. (sprawozdanie za 2018 r.) i dwie 3 kwietnia 2018 r. (sprawozdanie za 2017 r.)

⁸² Jedna 23 kwietnia 2019 r. (sprawozdanie za 2018 r.); dwie 1 kwietnia 2019 r. (sprawozdanie za 2018 r.) i dwie 3 kwietnia 2018 r. (sprawozdanie za 2017 r.)

⁸³ Dz. U. poz. 875, ze zm.

⁸⁴ Oświadczenie złożone 13 listopada 2020 r.

Dyrektor Instytutu Ochrony Środowiska-Państwowego Instytutu Badawczego w piśmie do marszałków województw z 6 listopada 2020 r. stwierdził m.in.: *W chwili obecnej Marszałek województwa nie posiada dostępu do zbiorczego zestawienia wskazanych danych, a co za tym idzie technicznej możliwości generowania zestawienie z systemu BDO. Udostępnienie Modułu Raportowego jest przewidziane na koniec 2021 r.*

(akta kontroli str. 2149-2150)

Wydział dysponował danymi o osiągniętych poziomach odzysku i recyklingu papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła za lata 2016-2018 przez gminy województwa zachodniopomorskiego. W 32 przypadkach (z 342, tj. liczba gmin - 114 x 3 lata) wymagany poziom nie został osiągnięty.

(akta kontroli str. 104-133)

Zgodnie z przepisem art. 9r ust. 3 ustawy o utrzymaniu porządku, jeżeli z weryfikacji, o której mowa w ust. 1, wynika, że gmina dopuściła się naruszenia, o którym mowa w art. 9z ust. 1 lub 2⁸⁵, marszałek województwa zawiadamia o stwierdzonym naruszeniu wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

Marszałek nie przekazywał Zachodniopomorskiemu Inspektorowi informacji za lata 2016-2018 o gminach, które nie osiągnęły wymaganego poziomu recyklingu odpadów. Kierownik Biura oświadczyła: *powyższy przepis wszedł w życie 6 września 2019 r. Marszałek przekazywał do wiadomości WIOŚ w Szczecinie roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami wysyłane do Ministra, które zawierały wykaz poziomów osiągniętych przez gminy.*

(akta kontroli str. 46)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Marszałek (...) nie planuje przestać informacji do WIOŚ w Szczecinie o gminach, które nie osiągnęły wymaganych poziomów recyklingu za lata 2016-2018 lub nie złożyły w terminie sprawozdań komunalnych za lata 2016-2018. Obowiązek wynikający z art. 9r ust. 3 ustawy (...) o utrzymaniu porządku (...), który został dodany przez art. 1 pkt 31 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (...) obowiązuje od wejścia w życie ww. ustawy, tj. od dnia 6 września 2019 r. W związku z powyższym nie ma podstawy prawnej, a tym samym obowiązku przesyłania przedmiotowych informacji za lata 2016-2018. Za lata 2016-2018 zgodnie z art. 9r ust. 1 ustawy o utrzymaniu porządku, wojewódzki inspektor ochrony środowiska miał obowiązek weryfikować dane zawarte w sprawozdaniu, o którym mowa w art. 9q ust. 1. Niezależnie od powyższego, pracownik WIOŚ w Szczecinie zajmujący się prowadzeniem postępowań w zakresie naliczania kar, w przypadku konieczności pozyskania lub potwierdzenia informacji, kontaktował się do tej pory e-mailowo lub telefonicznie z pracownikiem merytorycznym odpowiedzialnym za sprawozdawczość komunalną w naszym urzędzie. Ostatnia prośba, dotycząca przesłania wykazu gmin, które złożyły sprawozdania po terminie dotyczy roku 2016 r.*

(akta kontroli str. 2013)

⁸⁵ Zgodnie z przepisem art. 9 ust. 2 ustawy o utrzymaniu porządku Gmina, która nie wykonuje obowiązku, o którym mowa w art. 3b lub art. 3c - podlega karze pieniężnej obliczonej odrębnie dla wymaganego poziomu: 1) recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych, z wyłączeniem innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne; 2) recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne; 3) ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

W zakresie prowadzonej weryfikacji przekazanych sprawozdań Kierownik Biura oświadczyła m.in.: *Weryfikacja rocznych sprawozdań składanych przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, odbywała się na podstawie art. 9r ustawy o utrzymaniu porządku. Za rok 2018 sprawozdanie było weryfikowane na podstawie: rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie wzorów sprawozdań o odebranych i zebranych odpadach komunalnych, odebranych nieczystościach ciekłych oraz realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (...), rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (...), rozporządzenia Ministra Środowiska dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (...). Dodatkowo do weryfikacji wykorzystano:- zbiorcze zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, składanych przez instalacje o statusie RIPOK – baza WSO – Wojewódzki System Odpadowy,- zbiorcze zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, składanych przez podmioty zagospodarowujące odpady komunale na terenie województwa zachodniopomorskiego – baza WSO,- uchwały w sprawie wykonania Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-2028 – określających aktualny podział województwa na regiony ze wskazaniem funkcjonujących instalacji RIPOK na ich terenie, - decyzje administracyjne: zezwolenia na zbieranie odpadów, zezwolenia na przetwarzanie odpadów, pozwolenia zintegrowane w celu ustalenia czy dany podmiot może zbierać odpady lub je przetwarzać w danym procesie – baza WSO, strony internetowe podmiotów działających poza terenem województwa zachodniopomorskiego (firmy często na swoich stronach zamieszczają informacje o posiadanych zezwoleniach), - zestawień danych ze sprawozdań komunalnych, w różnych konfiguracjach w celu weryfikacji krzyżowej – taką możliwość daje system BDoŚ – Baza Danych o Środowisku.*

(akta kontroli str. 77)

W zakresie występowania do gmin o przekazanie dokumentów źródłowych, Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Gmina nie prowadzi ewidencji odpadów komunalnych odbieranych z terenu gminy. Zgodnie z obowiązującym do dnia 30 kwietnia 2019 r. rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 grudnia 2014 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (...). W przypadku odpadów komunalnych do wypełnienia karty przekazania odpadów jest obowiązany podmiot, który uzyskał wpis do rejestru określonego w art. 9b ustawy (...) o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (...). Ewidencja odpadów komunalnych (KEO, KPOK) prowadzona jest nadal (w systemie BDO) przez podmioty, które uzyskały wpis do rejestru określonego w art. 9b ustawy o utrzymaniu porządku. Przepisy ww. ustawy określające obowiązek weryfikacji przez marszałka województwa sprawozdań wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast nie dają marszałkowi narzędzi prawnych pozwalających na zobowiązanie ww. organów do okazania „dokumentacji źródłowej”, takiej jak dokumenty sporządzane na potrzeby ewidencji odpadów czy dokumenty potwierdzające przetworzenie odpadów. W związku z powyższym i zgodnie z przepisami ww. ustawy marszałek województwa w celu weryfikacji danych zawartych w sprawozdaniach gminnych ma do dyspozycji jedynie sprawozdanie gminy, podpisane przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Ww. organy mają obowiązek weryfikacji danych zawartych*

w przedkładanych do organów sprawozdaniach przed złożeniem do marszałka. Organy te, zgodnie z art. 9p ust. 1 ustawy o utrzymaniu porządku mają prawo żądania przedłożenia dokumentów źródłowych. Niezależnie od powyższego, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego dochowuje należytej staranności przy weryfikacji sprawozdań, rzetelności danych w nich zawartych. (...) Pozyskiwane informacje dotyczą głównie wątpliwości związanych: ze sposobem zagospodarowania odpadów komunalnych przez podmioty prowadzące działalność poza obszarem województwa zachodniopomorskiego; ze sposobem zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym informacji o masie pozostałości z przetwarzania odpadów komunalnych (odpad o kodzie 19 12 12), przekazywaniu odpadów frakcji materiałowej do recyklingu, frakcji odpadów budowlanych do odzysku lub unieszkodliwiania, czy końcowym rezultacie przetworzenia odpadu ulegającego biodegradacji (20 02 01). Powyższe działania pozwalają na sprawną weryfikację sprawozdań gminnych i mają na celu terminowe i rzetelne opracowanie przez marszałka rocznego sprawozdania, które przekazywane jest ministrowi właściwemu do spraw środowiska. W toku prowadzonej weryfikacji sprawozdań komunalnych za lata 2016-2018 stwierdzano głównie omyłki rachunkowe i pisarskie, niespójności z informacjami przedstawianymi do marszałka w zbiorczych zestawieniach danych za odpady przedkładanych przez zarządzających instalacjami oraz problemy z ustaleniem ostatecznej instalacji, w której zostały zagospodarowane odpady (głównie odpady frakcji materiałowej). Ustalenie ostatecznej instalacji, w której zagospodarowano odpady często nie jest możliwe w związku z istnieniem wielu uczestników procesu gospodarowania odpadami, tj. podmiotów zbierających odpady oraz pośredników w obrocie odpadami. Podmioty te, nie mają ustawowego obowiązku przedkładania informacji o ostatecznym zagospodarowaniu odpadów komunalnych podmiotom odbierającym odpady, prowadzącym PSZOK lub zbierającym odpady komunalne (tzw. punkty skupu).

(akta kontroli str. 2187-2189)

Sprawozdania gmin za lata 2016-2018 poprawiane były łącznie 230 razy (na 342 złożone). Pierwsza korekta sprawozdań za lata 2016-2018 dotyczyła odpowiednio 91 ze 114; 47 ze 114; 84 ze 114. W ramach drugiej korekty poprawiono trzy sprawozdania za 2016 r. i pięć sprawozdań za 2018 r.

(akta kontroli str. 1364-1375)

Kierownik Biura oświadczyła: sposób dokumentacji wezwań gmin do uzupełnienia lub poprawy sprawozdań polega na prowadzeniu zestawienia excel, w którym odnotowywane są jedynie wezwania pisemne i e-mailowe. Celem usprawnienia i przyspieszenia weryfikacji sprawozdań, pracownicy Wydziału kontaktowali się w większości przypadków e-mailowo (ogólne pytania do sprawozdania, wyjaśnienia, ustalenia dodatkowych informacji, mailowa korespondencja w sprawie uwag przesłanych w wezwaniach, itp.) i telefonicznie z poszczególnymi pracownikami gmin. Taka droga komunikacji przyczyniła się do czytelnego wyartykułowania istoty problemu, lepszego zrozumienia i wskazania błędów/braków w złożonych sprawozdaniach, jak również wyjaśnienia i ustalenia stanu faktycznego (...).

(akta kontroli str. 1364)

Urząd nie powiadamiał Zachodniopomorskiego Inspektora o stwierdzonych przypadkach nieterminowego złożenia sprawozdania lub złożenia nierzetelnego sprawozdania.

(akta kontroli str. 46, 1410, 1414-1415)

Kierownik Biura oświadczyła: (...) Marszałek (...) przekazywał do wiadomości WIOŚ w Szczecinie roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania

odpadami komunalnymi wysyłane do Ministra. Przedmiotowe sprawozdania zawierały wykaz poziomów osiągniętych przez gminy.

(akta kontroli str. 46)

Urząd opracował wytyczne/poradniki dla gmin mające na celu wsparcie gmin w sporządzaniu rocznych sprawozdań. Kierownik Biura oświadczyła: *Przewodniki* <http://www.srodowisko.wzp.pl/biuro-oplat-srodowiskowych-i-gospodarki-odpadami/odpady-komunalne/sprawozdawczosc>. *Poziomy recyklingu frakcji materiałowych odpadów komunalnych – sposób wyliczenia Umpmts* <http://www.srodowisko.wzp.pl/biuro-oplat-srodowiskowych-i-gospodarki-odpadami/odpady-komunalne/poziomy-recyklingu-frakcji-materialowych-odpadow-komunalnych>. Została utworzona baza mailingowa z pracowników gminy, którzy zajmują się przygotowaniem sprawozdań. Co roku wysyłane są informacje, które mają ułatwić i uspołnić wypełnianie sprawozdań przez gminy. Są to np.: kalkulator morfologiczny przygotowany w excel, stanowiska, interpretacje, wyjaśnienia. Dodatkowo Wydział Ochrony Środowiska UMWZ organizował spotkania informacyjne z przedstawicielami gmin z terenu województwa zachodniopomorskiego (dwa spotkania w 2018 r., pierwsze 13.02.2018 r. dotyczące sprawozdawczości za 2017 r. i drugie 12.12.2018 r. dotyczące sprawozdawczości za 2018 r.), poświęcone sprawozdawczości z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi a w szczególności rocznym sprawozdaniom sporządzanym przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast i składanym marszałkowi województwa.

(akta kontroli str. 78-79)

3.3. Przekazywane przez Marszałka sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami.

Zgodnie z art. 9s ust. 1 i 2 ustawy o utrzymaniu porządku marszałek województwa obowiązany jest do sporządzenia rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi i przekazania go ministrowi właściwemu do spraw środowiska do 15 lipca roku następującego po roku, którego dotyczy.

Sprawozdania za lata 2016-2018 Marszałek złożył w wymaganym terminie. Minister właściwy ds. środowiska raz wystąpił o poprawienie i uzupełnienie sprawozdania. Korekta została złożona w wymaganym terminie⁸⁶. Sprawozdania zawierały informacje wyszczególnione w przepisie art. 9s ust. 3 ustawy o utrzymaniu porządku.

(akta kontroli str. 1511-1513, 1514-1829, 1830-1832)

Odnosnie danych na podstawie, których były wykazywane informacje w złożonych sprawozdaniach, Kierownik Biura oświadczyła: *Informacje o: masie poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych; masie z pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów*

⁸⁶ Odnosnie sprawozdania za 2016 r. Minister Środowiska w piśmie z 29 sierpnia 2017 r. zwrócił się o zweryfikowanie sprawozdania w zakresie: 1) w części II a) wykazano odpady o kodzie 10 01 01, tj. żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów, które stanowią odpady z elektrowni i innych zakładów energetycznego spalania paliw popioły paleniskowe z gospodarstw domowych powinny być klasyfikowane pod kodem 20 01 99 – inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny; 2) w części II c) wykazano odpady o kodzie 20 01 11 – tekstylia. Zgodnie z przypisem nr 8 w tej części sprawozdania należy ująć wyłącznie tekstylia z włókien naturalnych (ex 20 01 11). W piśmie z 12 września 2017 r., za którym przesłano korektę sprawozdania odnośnie pierwszej uwagi stwierdzono: *odebrany odpad pod kodem 10 01 01 stanowiły popioły paleniskowe z gospodarstw domowych. Nastąpiła błędna klasyfikacja odpadów przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. Gmina, w której nastąpił wyżej opisany przypadek została poinformowana o konieczności prawidłowej klasyfikacji odpadów. Urząd z własnej inicjatywy złożył korektę nr 2 do sprawozdania za 2016 r. W piśmie przekazującym korektę z 4 lipca 2018 r. stwierdzono: Niniejsza korekta została przygotowana na podstawie złożonych korekt sprawozdań wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast i obejmuje m.in. zmianę masy odebranych, zebranych i zmagazynowanych odpadów w roku 2016.*

komunalnych, przekazanych do składowania powstałych z odebranych i zebranych z terenu województwa odpadów komunalnych; przygotowaniu do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania; podawano na podstawie zweryfikowanych rocznych sprawozdań składanych przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (...).

(akta kontroli str. 46-47)

3.4. Sprawowanie kontroli nad instalacjami komunalnymi.

Według stanu na 31 grudnia 2016 r. na terenie województwa zachodniopomorskiego działały następujące instalacje przetwarzania odpadów komunalnych: 11 instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, siedem instalacji do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji oraz pięć (o statusie RIPOK) składowisk odpadów komunalnych⁸⁷. Na 31 grudnia 2017 i 2018 r. liczba wymienionych instalacji wynosiła odpowiednio: 12, 10 i 5.

Na stronie BIP Urzędu opublikowano 11 września 2019 r.⁸⁸ wykaz, w którym wymieniono 12 instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów⁸⁹, pięć składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (o statusie RIPOK) oraz jedną spalarnię odpadów komunalnych. Ostatnią aktualizację wykazu zamieszczono 23 marca 2020 r. (wyszczególniono w nim 12 instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów oraz siedem składowisk⁹⁰ odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne)⁹¹.

(akta kontroli str. 48, 528, 1325, 1306-1324)

Wydział nie opracowywał harmonogramów kontroli ww. instalacji. Z 23 funkcjonujących w 2016 r. skontrolowano dwie (8,7%)⁹² oraz odpowiednio: w 2017 r. z 27 pięć (18,5%)⁹³, w 2018 r. z 27 dwie (7,4%)⁹⁴, w 2019 r. z 19 cztery (21,1%)⁹⁵.

(akta kontroli str. 528, 1410)

Kierownik Biura oświadczyła: *Kontrole prowadzone są według potrzeb, na bieżąco.*

(akta kontroli str. 1840)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Nie ma obowiązku prawnego sporządzania harmonogramów/planów kontroli przez marszałka województwa. Kontrole we właściwości marszałka województwa odbywają się na podstawie zapisów art. 379 i 380 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Kontrole planuje się i przeprowadza po uprzednim dokonaniu analizy prawdopodobieństwa*

⁸⁷ Tyle instalacji wykazano także w Planie 2012-2017 (tabela nr 73).

⁸⁸ Zgodnie z przepisem art. 38b ust. 1 pkt. 1 ustawy o odpadach (obowiązującym od 6 września 2019 r.) Marszałek województwa w Biuletynie Informacji Publicznej prowadzi listę: funkcjonujących instalacji spełniających wymagania dla instalacji komunalnych, które zostały oddane do użytkowania i posiadają wymagane decyzje pozwalające na przetwarzanie odpadów, o których mowa w art. 35 ust. 6.

⁸⁹ Uchwała Nr XXIV/393/17 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 6 czerwca 2017 r.

⁹⁰ W Planie 2020-2026 stwierdzono: m.in. zmiany legislacyjne wprowadzone zapisami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, szczególnie zniesienie wymogu w zakresie mocy przerobowej instalacji o statusie komunalnej, umożliwiły wpisanie na przedmiotową listę kolejnych instalacji, posiadających mniejsze moce przerobowe. Dzięki temu na listę instalacji komunalnych wpisano 2 składowiska, które wcześniej nie mogły uzyskać statusu instalacji RIPOK ze względu na ograniczenia mocy przerobowych, są to: składowisko w Wardyniu Górnym oraz składowisko w Sławnie.

⁹¹ Ten sam stan był na 31 grudnia 2019 r. Wykaz instalacji zamieszczony na BIP był zgodny z wykazem instalacji zamieszczonym w Planie 2016-2022. W planie 2020-2026 (i poprzednich) wymieniono także m.in. wykaz wszystkich składowisk czynnych na 31 grudnia 2018 r., tj. Tabela 42. Czynne składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie województwa zachodniopomorskiego, stan na 31.12.2018 r., w którym ujęto 13 składowisk, w tym jedno w likwidacji.

⁹² Działające w jednym podmiocie. Został sporządzony jeden protokół kontroli.

⁹³ Działające w dwóch podmiotach. Zostały sporządzone dwa protokoły kontroli.

⁹⁴ Działające w jednym podmiocie. Został sporządzony jeden protokół kontroli.

⁹⁵ Działające w dwóch podmiotach. Zostały sporządzone dwa protokoły kontroli.

naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej. Analiza obejmuje identyfikację obszarów podmiotowych i przedmiotowych, w których ryzyko naruszenia przepisów jest największe. Wszystkie kontrole stanowią kontrole pozaplanowe i wynikają z potrzeby weryfikacji oraz ustalenia stanu faktycznego, mającego na celu ocenę zgodności prowadzonej działalności, w zależności od profilu, z wymogami prawa w zakresie właściwości Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego. Podstawą do wszczęcia czynności może być m.in. analiza danych i informacji przedkładanych do marszałka, która budzi wątpliwości organu, sygnały docierające do organu z zewnątrz w postaci skarg lub wystąpień innych organów, jeżeli leżą w kompetencji marszałka województwa. (...) Kontrole planuje się i przeprowadza po uprzednim dokonaniu analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności w zakresie gospodarowania odpadami. Analiza obejmuje identyfikację obszarów podmiotowych i przedmiotowych, w których ryzyko naruszenia przepisów jest największe. Identyfikacja potrzeb obejmuje analizę danych i informacji przedkładanych do Marszałka w sprawozdawczości, o której mowa w art. 75 ust. 1 ustawy o odpadach, jak również ustalenia stanu faktycznego w zakresie funkcjonowania instalacji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i aktualnymi decyzjami administracyjnymi w zakresie właściwości Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, wraz ze szczegółową weryfikacją prowadzonej przez instalację komunalną ewidencją odpadów, ukazującą sposób zagospodarowania odpadów, na podstawie której instalacja przedkłada ww. sprawozdania do Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, jak również sporządza informację, o której mowa w art. 90a ustawy o utrzymaniu porządku, które z kolei przekładają się na sprawozdawczość wójta, burmistrza, prezydenta miasta, o której mowa w art. 9q przywołanej ustawy.

(akta kontroli str. 2013-2014, 2189)

Według stanu na dzień rozpoczęcia kontroli⁹⁶ 11 podmiotów odpowiedzialnych było za funkcjonowanie 12 ww. instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych. Dodatkowo siedem podmiotów z wymienionych 11, prowadziło również składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne⁹⁷. W latach 2016-2020 Wydział nie skontrolował pięciu podmiotów (z ww. 11), w tym trzech prowadzących także składowiska odpadów.

(akta kontroli str. 528, 1325, 1841-1892)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Zgodnie z aktualnymi przepisami prawa ustawodawca nie wskazuje określonej liczby kontroli będących we właściwości marszałka województwa koniecznych do przeprowadzenia w danym okresie czasu. Art. 9w ustawy o utrzymaniu porządku wskazuje jedynie obowiązek sprawowania takich kontroli. Przeprowadzane kontrole są kontrolami kompleksowymi, wymagającymi szczegółowego ustalenia stanu faktycznego, w związku z tym czynności kontrolne jednej instalacji komunalnej obejmują minimum miesiąc. Pracownicy przeprowadzający czynności kontrolne instalacji komunalnych w miesiącach styczeń- lipiec wykonują inne zadania zgodne z zakresem działania Biura (...), tj. weryfikacja zbiorczych zestawień danych o odpadach, weryfikacja sprawozdań wójtów, burmistrzów, prezydentów miast z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, weryfikacja wniosków o wpis/aktualizację do bazy BDO, sporządzenie Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2022.*

(akta kontroli str. 2014)

⁹⁶ Tj. 25 maja 2020 r.

⁹⁷ Jeden podmiot prowadził jedno składowisko, o statusie RIPOK/instalacji komunalnej.

Z sześciu przeprowadzonych kontroli (obejmujących łącznie 13 instalacji) nieprawidłowości stwierdzono w czterech (sprawdzono funkcjonowanie sześciu instalacji). W każdym przypadku o naruszeniach obowiązujących przepisów Marszałek powiadamiał Zachodniopomorskiego Inspektora.

(akta kontroli str. 1841-1892, 1894-1904)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: (...) *w przypadku braku posiadania innych informacji aniżeli stwierdzone w trakcie czynności kontrolnych naruszenia, nie ma obowiązku występowania do Zachodniopomorskiego Inspektora (...) o przeprowadzenie kontroli.*

(akta kontroli str. 2016)

W latach 2016-2020 (do dnia zakończenia kontroli⁹⁸) Marszałek nie wydał decyzji: odmawiających wpisu do rejestru instalacji przetwarzającej odpady komunalne oraz wyrażenia zgody na prowadzenie instalacji przetwarzającej odpady komunalne, a także o wykreśleniu instalacji z rejestru. Marszałek nie dysponował informacjami o prowadzeniu bez prawomocnych decyzji, na terenie województwa zachodniopomorskiego instalacji przetwarzających odpady komunalne.

(akta kontroli str. 47, 1410)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Marszałek w kontrolowanym okresie dysponował danymi o źródłach powstania odpadów komunalnych oraz o sposobach ich zagospodarowania, które pozyskiwał głównie ze składanych przez gminy sprawozdań. Były one rzetelnie weryfikowane, a Marszałek wzywał do ich skorygowania lub uzupełnienia danych. Na tej podstawie były sporządzane i terminowo przekazywane właściwemu ministrowi sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi w województwie zachodniopomorskim. Marszałek sporządził i terminowo podał do publicznej wiadomości listę instalacji przetwarzających odpady komunalne oraz w ograniczonym zakresie prowadził ich kontrole.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

4. Podejmowanie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie właściwego postępowania z odpadami

4.1. Prowadzone działania edukacyjne i informacyjne.

W latach 2016-2019 Urząd zrealizował działania edukacyjne i informacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami użytkowymi, opakowaniowymi oraz komunalnymi. Kierownik Biura oświadczyła, że w 2020 r. ze względu na sytuację epidemiologiczną, Urząd nie prowadził powyższych działań.

(akta kontroli str. 79-80, 2049-2051)

W latach 2016-2017 Urząd zlecił wykonanie broszury informacyjnej o ekologicznych rozwiązaniach w tym o segregacji odpadów⁹⁹ oraz przeprowadzenie kampanii informacyjnej w zakresie edukacji o gospodarowaniu odpadami¹⁰⁰. Łączna kwota

⁹⁸ Tj. 18 grudnia 2020 r.

⁹⁹ Broszura skierowana do mieszkańców województwa zachodniopomorskiego została wykonana w nakładzie 30 000 egzemplarzy. Broszurę przesłano do wszystkich gmin województwa, a także rozdawano podczas m.in. III Forum Ekologicznego w Kołobrzegu, Zachodniopomorskich Tarów Ekologii, Targów Rolnych w Barzkowicach.

¹⁰⁰ Kampanię przeprowadzono podczas trzech wydarzeń o charakterze wystawienniczo-targowym o zasięgu wojewódzkim. Podczas kampanii zorganizowane zostały trzy stoiska informacyjne, wydrukowano i rozdano 18 000 szt. broszur informacyjnych o rozwiązaniach ekologicznych, wykonano i rozdano materiały edukacyjne promujące takie rozwiązania, w tym 600 szt. puzzli edukacyjnych, 600 szt. butelek na wodę wielokrotnego użytku.

wydatków poniesiona na realizację zadań wyniosła 129 304 zł¹⁰¹. Zostały one poniesione w wysokości ustalonej w uchwale budżetowej i planie finansowym Urzędu, co było zgodne z art. 44 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁰².

(akta kontroli str. 80-81, 2052-2053, 2056, 2058-2085)

W 2018 r. Urząd zlecił przeprowadzenie kampanii w zakresie świadomej konsumpcji dóbr, w tym ograniczenia marnotrawienia żywności oraz właściwego postępowania z odpadami¹⁰³. Na kampanię wydatkowano w formie dotacji 24 800 zł. Dotacja została udzielona po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert na wspieranie realizacji zadań z zakresu edukacji ekologicznej. Wydatki zostały poniesione w wysokości ustalonej w uchwale budżetowej i planie finansowym Urzędu.

(akta kontroli str. 81, 2053-2054, 2057, 2086-2103)

W 2019 r. Urząd zlecił realizację dwóch zadań w zakresie m.in. aktywnego działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zbierania i segregacji odpadów. W ramach zadań zorganizowano m.in. warsztaty praktyczne porządkowania odpadów z terenów zielonych¹⁰⁴, a także zebrano i posegregowano 34 hl odpadów¹⁰⁵. Na realizację zadań, po przeprowadzeniu uproszczonej procedury na wniosek organizacji pozarządowej, udzielono dotacji w łącznej wysokości 12 618 zł. Wydatki zostały poniesione w wysokości ustalonej w uchwale budżetowej i planie finansowym Urzędu.

(akta kontroli str. 81, 2054-2055, 2104-2135)

W okresie objętym kontrolą pracownicy Wydziału przeprowadzili dwa spotkania informacyjne dla przedstawicieli gmin województwa z zakresu sprawozdawczości z gospodarowania odpadami komunalnymi oraz lekcję o tematyce związanej z segregacją odpadów.

(akta kontroli str. 2054)

4.2. Monitorowanie efektów działań informacyjnych i edukacyjnych.

W wojewódzkich programach ochrony środowiska oraz planach gospodarki odpadami określono m.in. cele i kierunki działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie postępowania z odpadami.

W Programie Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019 r.¹⁰⁶, jako cel wskazano m.in. kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i gospodarki odpadami. W Programie Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 r.¹⁰⁷, w kierunku doskonalenia systemu gospodarowania odpadami przyjęto zadanie (GO.2.8) prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie właściwego postępowania z odpadami.

(akta kontroli str. 2136-2141, 2142-2148)

¹⁰¹ Zostały dofinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

¹⁰² Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm.

¹⁰³ W ramach kampanii przeprowadzono konkurs plastycznym, na który zostało przesłanych 337 prac oraz wydrukowano i rozdano 6 000 szt. poradnika pn. „Wiem jak segregować odpady”.

¹⁰⁴ Warsztaty zorganizowano dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w ramach zadania „Eko-inspiracje”.

¹⁰⁵ Zbiórkę i segregację odpadów przeprowadzono w ramach zadania „Przyroda w regionie, w którym żyjemy jest nam bliska – akcja zbierania odpadów z terenów leśnych w subregionie Drawy”.

¹⁰⁶ Przyjęty uchwałą Nr XII/142/11 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie Programu Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019.

¹⁰⁷ Przyjęty uchwałą nr XVI/298/16 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024 r.; dalej: Program 2016-2020.

Raport z realizacji programu za lata 2018-2019 ma zostać sporządzony w 2021 r.

(akta kontroli str. 2018)

Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *Obowiązujący Program Ochrony Środowiska dla Województwa Zachodniopomorskiego zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Środowiska powinien obejmować, okres do 2020 r., co było argumentowane m.in. okresem finansowym UE, jak również okresem planistycznym powiązanych dokumentów krajowych - przykładowo: - Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 r. – (...). Z uwagi na ramy czasowe poprzedniego wojewódzkiego programu, który obejmował lata 2012-2015, po raz pierwszy zaistniała konieczność opracowania programu na okres 5 lat, co spełniało kryterium zamknięcia podstawowego okresu planistycznego rokiem 2020. Pięcioletni krótkoterminowy okres programowy obejmuje lata 2016-2020. W tej sytuacji, mając również na uwadze względy ekonomiczne, związane ze sporządzeniem Raportów, zaistniała konieczność sporządzenia jednego raportu za okres dwuletni, a kolejnego za okres trzyletni. Przyjmując takie założenia pierwszy raport sporządzony został po dwóch latach od uchwalenia Programu przez Sejmik (okres 2016-2017), natomiast kolejny wyjątkowo będzie obejmował okres trzyletni tj. 2018-2020. Sporządzenie Raportu za lata 2018-2020 powiązane jest również z terminem aktualizacji programu ochrony środowiska dla województwa, który rozpoczyna się rokiem 2021. Mając na uwadze fakt, że Raport podsumowujący jest podstawowym punktem odniesienia dla wskazania celów programowych na kolejny okres planistyczny (2021-2030) w pełni zasadnym logistycznie i ekonomicznie było ujęcie w tym samym czasie Raportowania i opracowania aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla województwa w roku 2021. W Planie 2012-2017 jednym z wyznaczonych kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami na szczeblu wojewódzkim była intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami. W Planie 2016-2022 oraz Planie 2020-2026 jednym z celów nadrzędnych była m.in. intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami. W kierunkach działań obu planów uwzględniono działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania oraz postępowania z odpadami użytkowymi, odpadami opakowaniowymi oraz odpadami komunalnymi.*

(akta kontroli str. 2047-2048)

W Planie 2012-2017 jednym z wyznaczonych kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami na szczeblu wojewódzkim była intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami. W Planie 2016-2022 oraz Planie 2020-2026 jednym z celów nadrzędnych była m.in. intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami. W kierunkach działań obu planów uwzględniono działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania oraz postępowania z odpadami użytkowymi, odpadami opakowaniowymi oraz odpadami komunalnymi.

W sprawie dokonywania pomiarów/monitorowania efektów prowadzonych działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie właściwego postępowania z odpadami Dyrektor Wydziału wyjaśnił: *nie ma ustawowego obowiązku dokonywania (...) monitoringu efektów prowadzonych działań edukacyjnych i informacyjnych. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, polityka ochrony środowiska jest prowadzona między innymi za pomocą wojewódzkich programów ochrony środowiska. (...) Podstawą do prowadzenia w latach 2016-2020 działań informacyjno-edukacyjnych jest obowiązujący Program ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego na lata 2016-2020 z perspektywą do 2024. Realizacja zadań związanych z edukacją ekologiczną w obszarze „gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów” (...) wynika z przyjętego kierunku interwencji GO.2.8. (...) Wskaźnikiem (miernikiem) osiągnięcia tego celu jest wzrost masy*

odebranych odpadów komunalnych [Mg] z wartości bazowej 571 389,7 do wartości docelowej 600 598,3.

(akta kontroli str. 2018, 2048)

W Raporcie z realizacji Programu 2016-2020 sporządzonym za lata 2016-2017¹⁰⁸, ocena końcowa stopnia realizacji zadań została ujęta w postaci zestawienia zadań kończącego opis danego kierunku działań. Dokonano oceny stopnia realizacji zadania w zakresie działań edukacyjnych dotyczących właściwego postępowania z odpadami¹⁰⁹, poprzez przypisanie temu zadaniu kategorii „zadanie ciągłe”.

(akta kontroli str. 2137-2138)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Marszałek realizował, w różnorodnych formach, działania edukacyjno-informacyjne w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami, w tym odpadami poużytkowymi, opakowaniowymi i komunalnymi. Jednak przyjęty sposób monitorowania ich efektów nie pozwala na dokonanie oceny wpływu wykonanych działań na zmiany w gospodarowaniu i postępowaniu z odpadami poużytkowymi i odpadami opakowaniowymi.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zamieszczenie na stronie internetowej BIP Urzędu wykazu przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu oraz punkty zbierania pojazdów.
2. Przeprowadzanie kontroli przedsiębiorców prowadzących recykling oraz inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych, co najmniej raz na trzy lata.
3. Uaktualnienie wykazów miejsc odbioru oraz podmiotów zbierających zużyte baterie i zużyte akumulatory.

Uwagi

Najwyższa Izba kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

¹⁰⁸ Przyjęty uchwałą Nr 1402/18 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 9 sierpnia 2018 r.

¹⁰⁹ W tabeli 11.1.4. „Ocena stopnia realizacji zadań”.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 19 stycznia 2021 r.

Kontroler

Radosław Kropiowski
doradca ekonomiczny

.....
Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

Z upoważnienia
Wiesław Chabraszewski
p.o. Wicedyrektor Delegatury

.....
Podpis